14 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1995 ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ # 240 (994)

Ազգ

Azg
armenian daily

Այսօր Փարիզում կստորագրվի Բոսնիայի խաղաղության համաձայնագիրը

ՓԱՐԻԶ, 13 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, WSJ, AFI: Մ. Նահանգների Դայթոնում անցյալ ամիս ամերիկյան միջնորդությամբ պատրաստված 650 էջանոց համաձայնագիրն այսօր Փարիզում, հանդիսավոր պայմաններում կստորագրվի Բոսնիայի մուսուլմանների, խորվաթների ու սերբերի ներկայացուցիչների կողմից: Արարողությանը կմասնակցի, բացի հյուրընկալ երկրի նախագահ Ժակ Շիրակից, Մ. Նահանգների նախագահ Քլինթոնը, ինչպես նաեւ՝ ավելի քան 30 այլ երկրների ներկայացուցիչներ: Են թադրվում է, որ այս արարողությամբ, մանավանդ դրան հետեւելիք ՆԱՏՕ-ի 60 հազարանոց խաղաղապահ զորքերի ժամանմամբ, վերջապես խաղաղություն կհաստատվի 4 տարուց ի վեր ավերի, հրդեհի, ռմբակոծումի ու կողոպուտի զոհ դարձած Բոսնիա-Հերցեգովինայում: Այնուամենայնիվ, նախորդ օրը Սարաեւոյի շրջանի սերբ բնակչության անցկացրած հանրաքվեի արդյունքները վկայում են, որ բոսնիացի սերբերը դեմ են համաձայնագրով մայրաքաղաքին տրված կարգավիճակին: Մյուս կողմից, Մ. Նահանգների կառավարությունը հաղորդեց, որ վաղը (հինգշաբթի) Փարիզում բոսնիական համաձայնագրի ստորագրման արարողությանը մասնակցելու դեպքում, սերբերի՝ դեկավար Կարաջիչը եւ սերբական զորքի հրամանատար Մլադիչը կձերբակալվեն, Բոսնիայում ցեղասպանական արարքներ իրականացնելու մեղադրանքով: ■

ԵՐԵՎԱՆ

Կլաուս Քինկելը կժամանի Հայաստան

Դեկտեմբերի 19-ին պաշտոնական այցով Երեւան կժամանի Գերմանիայի Ֆեդերատիվ Հանրապետության արտգործնախարար Կլաուս Քինկելը՝ Բունդեսթագի պատգամավորների, լրագրողների եւ մի խումբ գործարարների ուղեկցությամբ:

Այցի ընթացքում նախատեսվում են Գերմանիայի արտգործնախարարի հանդիպումները ՀՀ նախագահի, վարչապետի, ԱԺ նախագահի, արտգործնախարարի հետ: Ըստ նախնական ծրագրի կստորագրվեն համատեղ փաստաթղթեր: Բունդեսթագի պատգամավորները կհանդիպեն ԱԺ նախագահի եւ հայ-գերմանական պատգամավորական խմբի անդամների հետ: Տարբեր մակարդակի հանդիպումներ են նախատեսվում նաեւ մի շարք նախարարությունների ղեկավարների հետ: Այժմ Հայաստանում ԳՖՀ դեսպանատունը եւ ՀՀ արտգործնախարարությունը Կլաուս Քինկելի այցի հետ կապված նախապատրաստական աշխատանքներ են կատարում: Նախատեսվում է նաեւ քաղաքավարական այց Ամենայն Հայոց կաթողիկոս Գարեգին Ա-ին: Բացի Երեւանից, ԳՖՀ արտգործնախարարը կլինի նաեւ Թբիլիսիում եւ Բաքվում:

Քինկելը Հայաստանից կմեկնի դեկտեմբերի 20-ի առավոտյան, մինչ այդ, նախօրեին կհանդիպի լրագրողների հետ:

Ա. Հ.

«Դրո» դաս. Կասկածի է ենթարկվում արձանագրությունների վավերականությունը

ՄԱՐԱՏ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ

«Դրո» գործի փաստաթղթերի զննումը երեկ շարունակվում էր փորձաքննության արդյունքների հետ զուգակցված: Ընթերցվեցին ՆԳՆ փորձագիտական բաժնի կողմից զննման ենթարկված երկու անձնագրերի եզրակացության արձանագրությունները, ըստ որոնց կնիքը գործարանային տեխնոլոգիայի պահպանմամբ է կատարված: Այսինքն, Հրանտ Մարգարյանից առգրավված անձնագրերը կեղծված չեն, ինչպես նշված էր մեղադրական եզրակացությունում: Հիշեցնենք, որ Ասատուր Մելոյան անվամբ մեկը իբրեւ վկա ներկայացել էր դատարան (թերեւս պարզ զուգադիպությամբ անձնագրերից մեկի անվանումը համընկնում էր նրա անվանը) եւ չէր ճանաչել Հրանտ Մարգարյանին: Այդ առթիվ փաստաբան Ռ. Սահակյանի հետեւությունն այն էր, որ անձնագիրը տրվել է իրավասու մարմնի կողմից, որի մասին նշված է անձնագրում: Հ. Մարգարյանին այն տվել է Հայաստանի իշխանությունների հետ սերտորեն կապված հանգուցյալ Շահեն Մեղրյանը, որը պաշտոնատար անձ է եղել: Փաստաբանի այդ հետեւությունը տարածվեց նաեւ երկրորդ անձնագրի վրա:

Ասենք, որ մեղադրական եզրակացությունը բավականին առատ է կեղծ անձնագրերի մասին նմանօրինակ գրառումներով: Դատարանավարության ընթացքում մեկ այլ առիթով ամբաստանյալ Հովիկ Մկրտչյանի տան խուզարկության արձանագրությունն ընթերցելիս նախագահողը նշեց նաեւ ամբաստանյալ Արմեն Ջաֆարյանի լուսանկարով, բայց աղբբեջանցու անունով կեղծ անձնագիր ու կնիք հայտնաբերելու մասին: Երեկ կրկին ընթերցվեց հիշյալ արձանագրությունը, սակայն առանց անձնագրի ու կնիքի մասին հիշատակումների: Ի դեպ, ամբաստանյալի հայրը առաջին հայցատարությունից հետո դատարան ներկայացրեց իր բնակարանի խուզարկության արձանագրության կրկնօրինակը, որում նման իրեր հայտնաբերելու մասին խոսք չկար:

Ամբաստանյալ Արմեն Գրիգորյանի բնակարանում կատարված խուզարկության արձանագրության քրեական գործին կցված տարբերակը, ինչպես պարզվեց, ավելի ակնառու է խախտումների տեսակետից: Տանտիրոջը թողնված արձանագրության կրկնօրինակը համեմատելով բնօրինակի հետ՝ փաստաբան Ալբերտ Բաղդասարյանը մատնանշեց մի շարք «կեղծիքներ», այնուհետեւ հիմնավորեց իր պահանջը, թե ինչու այն չպետք է համարվի իրեղեն ապացույց:

Տես # էջ 2

ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎ

Ծանր լույս

Ո՞ւմ համար կբացվի այն՝ ՆԳ նախարարի՞, վարչապետի՞, թե՞ ՀՀՇ-ի

ՆԱՐԻՆԵ ՄԿՐՏՉՅԱՆ

ԱԺ-ի դեկտեմբերի 13-ի առաջին նիստը փոխաղարեց ՀՀ նախագահի՝ Հնդկաստան այցին: Նիստի օրակարգն ընդհանրապես ծանրաբեռնված էր: Զգացվում էր ուրեակի շտապողականություն եւ ձգտում մինչեւ տարեվերջ ընդունել օրակարգում ընդգրկված օրենքների նախագծերը:

Առաջինում 1-ին ընթերցմամբ ընդունվեց Անշարժ գույքի մասին օրենքի նախագիծը: 2-րդ ընթերցմամբ ընդունվեց ՀՀ քաղաքացիների պետական կենսաթոշակային ապահովության մասին օրենքի նախագիծը (նախատեսվում է օրենքը կիրարկել հունվարի 1-ից, եթե ՀՀ նախագահը առարկություններ չունենա): Չնայած պատգամավոր Արմեն Մարտիրոսյանի «Բարեփոխումներ») համառ ջանքերին բազային կենսաթոշակի չափի սահմանման իրավասությունը թողնել ԱԺ-ի վրա, պատգամավորները հրաժարվեցին այդ իրավասությունից եւս ըստ էության այն հանձնելով կառավարությանը: ԱԺ-ն վավերացրեց նաեւ Սոցիալական ներդրումների հիմնադրամի մասին վարկային պայմանագիրը: Իսկ դռնփակ նիստում ՀՀ քրեական օրենսգրքում փոփոխություններ կայացվեցին:

Քվեարկություններից մեկի ժամանակ Արմեն Մարտիրոսյանը նկատեց, որ քվեարկության պատկերը չի համապատասխանում դահլիճի պատկերին եւ ներկա պատգամավորները քվեարկում են նաեւ բացակաների փոխարեն: Այս առթիվ Վաչագան Հարոյանը («Հանրապետություն» միավորում) նշեց, որ դրոն Մարտիրոսյանի դիտողությունը համապատասխանում է իրականությանը, որովհետեւ կոմկուսի ներկա պատգամավորները քվեարկում են նույն խմբակցության բացակաների փոխարեն: Սակայն պարզվեց, որ դրոն Հարոյանի հայտարարությունը՝ չէր համապատասխանում իրականությանը: Մինչդեռ բացակաների փոխարեն քվեարկում էին «Հանրապետություն» միավորման անդամները: Արդեն պատգամավոր Կարեն Միքայելյանը (նույն միավորումից, Մասիսի շրջխորհրդի գործկոմի նախագահ) բոլոր քվեարկությունների ժամանակ իրեն վերապահում էր... 2 ձայնի իրավունք սեղմելով կողքի բացակա պատգամավորի քվեարկության կոճակը: Եվ դա անում էր հանգիստ, մտածելով, որ վերջին շարքում ամրագրված իր տեղը գտնվում է լրագրողների «լուսարձակների» տակ:

Այնուհետեւ քննարկման դրվեց «Տեղական ինքնակառավարման եւ տարածքային կառավարման մարմինների հարաբերությունների կարգավորման անցումային դրույթների մասին» օրենքի նախագիծը: Նման «անցումային դրույթների» մասին նախագիծը հավանաբար նորույթ է միջազգային օրենսդրության պատմության մեջ, քանի որ ներկայացվում է ոչ թե տեղական ինքնակառավարման մասին օրենքը, այլ «անցումային դրույթներին» փորձ է արվում օրենքի ուժ տալ:

Տես # էջ 2

ՄԱԿ-ը ամբաստանում է ցեղասպաններին

ՔԻԳԱԼԻ, 13 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, WSJ: ՄԱԿ-ի հատուկ դատական ատյանը հրապարակեց Ռուանդայում 1994 թ. տեղի ունեցած հարյուր հազարավոր թութսիների եւ չափավորական հութուների ջարդի հեղինակներին: 8 հոգի մեղադրվեցին ցեղասպանության եւ մարդկության դեմ ոճիր գործելու հանցանքով Քիբույե քաղաքում կատարված ջարդերին մասնակցելու համար: Ամբաստանյալների անունները չեն հրապարակվել, որպես 4 հետապնդվողների ձերբակալությանը չխանգարելու մտահոգությամբ: ■

Տարածքային կառավարման օրենքը ենթարկում է տեսության ամրապնդում

Հանրապետության վարչատարածքային բաժանման կապակցությամբ ոսպնյակով հիմնված եւ մարզային ենթակայության վերաբերյալ ընթացող քննարկումները լայն արձագանքի են արժանացել լրատվական միջոցների կողմից: Սա բնական է ու թերեւս հարկ չլիներ անդրադառնալ այդ արձագանքներին, եթե բանավեճը չգնար մի ուղով, որ մի բառով կարելի է բնութագրել անառողջ: Հրամցվում են մեկնաբանություններ ու դրանց հիման վրա արվում եզրակացություններ, հայտարարություններ, որոնց հիմքում ընկած են իրական փաստերի հետ կապ չունեցող ենթադրություններ:

Այս կապակցությամբ ՀՀ կառավարության մամուլի ծառայությունը հարկ է համարում տեղեկացնել:

Անհիմն են ներքին գործերի նախարարության դերը նսեմացնելու, «ուժազուրկ» անելու, ֆունկցիաները նվազեցնելու եւ իրավունքները սահմանափակելու վերաբերյալ կարծիքները ու եզրակացությունները: Պաշտոնական փաստաթղթերում ակնարկ անգամ չկա ՆԳՆ համակարգի թուլացման մասին: Այս առնչությամբ արվող վերլուծության փորձերն ու թերվող բվերը զուրկ են որեւէ հիմքից եւ մտացածին են:

Թյուրիմացության արդյունք է նաեւ կենտրոնաձիգ կառույցը խարխլելու վերաբերյալ անհանգստությունը:

Օրենսդրական դաշտի ապահովումն ուղղված է պետության եւ նրա կառույցների ամրապնդմանը եւ այս հարցում երկրի բարձրագույն գործադիր իշխանությունը չի կարող նվազ շահագրգիռ լինել, քան նրա կառույցներից մեկը:

ՀԿՄԾ

ԵՎՐԱԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆ

Անկարան ազատ շունչ քաշեց

Թուրքիան Մաքսային միության անդամ է

«Ազգը» նախորդ համարում անդրադառնալով Եվրոպական մաքսային միությանը Թուրքիայի անդամակցության հարցին, տեղեկացրել է, որ Եվրախորհրդարանի արտաքին հարաբերությունների հանձնաժողովը ձայների ճնշող մեծամասնությամբ կողմ է արտահայտվել: Դեկտեմբերի 13-ին վերջնական հարցը քվեարկության դրվեց Եվրախորհրդարանի գլխավոր ատամբլեայում: Արդյունքները Անկարայի համար գոհացուցիչ են նաեւ այս պարագայում: Ասամբլեայի 626 խորհրդարանականներից քվեարկությանը մասնակցեցին 528-ը: 343 խորհրդականն քվեարկեց Մաքսային միությանը Թուրքիայի անդամակցության օգտին, 149-ը դեմ արտահայտվեց, իսկ 36 խորհրդարանականներ ձեռնպահ մնացին: Եվրախորհրդարանի սոցիալիստ խորհրդական Դանիել Միտերանի եւ «կանաչների» խմբակցության ղեկավար Կլաուդիա Ռոթի ջանքերը ի զուր չեղան ազդել քվեարկության ընթացքի վրա: Թուրքիան միացավ Մաքսային միության պայմանագրին: Եւ այդպես, հաղթահարվեց Եվրամիությանը նրա հետագա անդամակցության կարեւորագույն խոչընդոտը: Պայմանագիրը ուժի մեջ է մտնում 1996 թ. հունվարի 1-ից:

Հ. Չ.

ՏՈՒ-154 ինքնաթիռի անհայտացման գաղտնիքը բացահայտված չէ

Աղետի ենթարկվեցին ՌԴ ռազմաօդային ուժերի երեք ՍՈՒ-27 ինքնաթիռ

Երեքշաբթի երեկոյան ՌԴ լրատվական միջոցները հաղորդեցին, որ Սախալին կղզու շրջանում տիեզերական արբանյակների նկարահանումների շնորհիվ հաջողվել է հայտնաբերել 7 օր առաջ անհետացած ՏՈՒ-154 ինքնաթիռի բեկորները: Սակայն, ինչպես հայտնեց լրագրողներին ՌԴ արտակարգ իրավիճակների նախարարության Հեռավոր Արեւելքի կենտրոնի ներկայացուցիչ Խաբարովսկում, սկյալ շրջան ուղարկված ուղղաթիռները ու փրկարար ջոկատները հետազոտեցին տարածքը, բայց ապարդյուն: Նա հայտնեց, որ վերոհիշյալ տեղանքի նկարահանումների մանրակրկիտ ուսումնասիրությունը ցույց տվեց, որ տեղանքը ստեղծում է վթարված ինքնաթիռի տարբեր մասերի պատկերացում:

Ինչպես հայտնի դարձավ երեկ ուշ երեկոյան, Վիետնամի տարածքում վայրէջքի ժամանակ աղետի ենթարկվեցին ՌԴ ռազմաօդային ուժերի «Ռուսական վիտյազներ» ստորաբաժանման ՍՈՒ-27 տիպի 3 ինքնաթիռ, որոնց անձնակազմերը զոհվեցին: Ինքնաթիռները Լիմայի գնացին տոնավաճառին մասնակցելուց հետո վերադառնում էին Ռուսաստան:

Սկյալ գործը հետաքննելու համար Հանոյ են մեկնել պաշտպանության նախարարության համապատասխան մասնագետներ:

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

ՏԵՂԱԿԱՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎ

Ծանր լույս

Ո՞ւմ համար կբացվի այն՝ ՆԳ նախարարի՞, վարչապետի՞, թե՞ ՀՀՇ-ի

Սկիզբը էջ 1

Այս հանգամանքն էլ հիմք ծառայեց մի շարք պատգամավորների առարկությունների: Այս օրենքի նախագծի հետ կապված հարկ ենք համարում անդրադառնալ երկու հանգամանքի. նախ երեկվա նիստի առիթով ԱԺ էին բերվել «Առավոտ» եւ «02 ոստիկանական լրատու» թերթերը (անվճար), որոնցից առաջինում տպագրված էր ՆԳ նախարար Վանո Սիրադեղյանի հարցազրույցը «Իմ լավատեսությունը պակասում է» վերնագրով (թղթակիցը գերադասել էր չներկայանալ): «02»-ում ներկայացված էր Համայնքային (մունիցիպալ) ոստիկանության շուրջ ՀՀ ՆԳՆ-ի առաջարկած նախագիծը որպես «առանձին բաժին տեղական ինքնակառավարման մասին» ՀՀ օրենքի: Երկրորդ հանգամանքը կապված էր օրենքի նախագծի հետ. «Հայք» թերթը ՀՀՇ վարչությանը կից իրավաբանների խմբի «մեղադրական եզրակացությունը» ՆԳՆ-ի նախաձեռնության դեմ՝ վերնագրելով ուղղակիորեն՝ «Կանոնադրության նախագիծ, որը հակասում է Սահմանադրությանը եւ ինքն իրեն»:

ՆԳՆ-ի կանոնադրության նախագծում ուղղակիորեն ամրագրված են այն իրավասությունները, որոնք ուզում է ստանձնել նախարարությունը տեղական ինքնակառավարման մարմիններում: Այսպես. «ՀՀ ՆԳՆ-ի լիազորությունները ոստիկանության գործունեության կազմակերպման ապահովման գործում» գլխում նշված է. «Իրավակարգի պահպանման ուղղությամբ միջտարածքային միջոցառումներ անցկացնելիս իրականացնում է ոստիկանության ուժերի եւ միջոցների ղեկավարումը»: Իսկ VI գլխում նշված է, որ «Ոստիկանության ֆինանսավորումը եւ նյութատեխնիկական ապահովումը իրականացվում է ՀՀ ՆԳՆ-ի կողմից՝ տեղական ինքնակառավարման մարմինների միջոցների հաշվին»:

«Առավոտին» տրված հարցազրույցում ՆԳ նախարարը հույս է հայտնում, որ «ողջախոհությունը դեռ չի լքել Հայաստանի իշխանություններին», բայց եւ միաժամանակ ավելացնում է ԱԺ-ի ընդունելիք օրենքի հետ կապված՝ «իմ լավատեսությունը պակասում է»:

Վերոհիշյալ հարցազրույցում կիսահեգնական արտահայտությամբ պրն Սիրադեղյանը հիշատակում է Էդ. Եգորյանին, որի ղեկավարած ԱԺ հանձնաժողովին է «պատկանում» արտահերթ նիստում ներկայացված օրենքի նախագիծը: Փաստորեն Վ. Սիրադեղյանի ղեկավարած գերատեսչության իրավասությունից զրկելու համար մեծ նախաձեռնություն է հանդես բերում ՀՀՇ վերնախավը: Եվ այստեղ հարցը բնավ էլ «սկանդալայնության թնրածուխը» չէ, այլ ամփոփում է այն կասադի եւ բացահայտ պայքարը, որը վերմակը դեպի իրեն քաշելու համար մղում են մի շարք ազդեցիկ դեմքեր հանրապետությունում:

Վերադառնալով ԱԺ-ում ներկայացված «անցումային դրույթների» շուրջ օրենքի նախագծին, նշենք, որ ելույթ ունեցողներից շատերը նշեցին այն ակնհայտ հակասությունները, որ առկա են վերոհիշյալ նախագծի եւ Սահմանադրության միջեւ: Պարույր Հայրիկյանն այս առումով ուղղակիորեն նետեց պրն Եգորյանին, ասելով. «Դուք այսօր նախաձեռնեցիք Սահմանադրությունը չեղյալ հայտարարելու ծանր գործը: Շատ կարճ կյանք չե՞ք տալիս ձեր իսկ փառաբանած Սահմանադրությանը»: Նա նշեց, որ «Սահմանադրությունը պետք է գործի, թեպետ այն օրինական չէ, ինչպես եւ գործում էր կոմունիստների անօրինական Սահմանադրությունը»: Այստեղ Լեոնիդ Հակոբյանը (Կոմկուս) տեղից հարցրեց պրն Հայրիկյանին՝ «Կոմունիստներին ինչի՞ կպար»...

Գրեթե բոլոր ելույթ ունեցողները նշում էին, որ պետք է ընդունվի օրենք տեղական ինքնակառավարման մասին: Սեյրան Ավագյանը նկատեց, որ «Ինքնակառավարման նշույլ իսկ չկա: Ինքնակառավարման անվան տակ հանրապետությունում մտցվում է նախագահական կառավարում»:

Այնուհետեւ պարզվեց, որ օրենքը ժամանակավոր է գործելու՝ մինչեւ նախագահական ընտրություններ: Փաստորեն այս նախագծով ՀՀՇ-ն փորձում է «հաճոյանալ» նախագահին՝ նրան ապացուցելով, որ կազմակերպությունը ոչ միայն պատրաստ է նրան աջակցելու առաջագա ընտրություններում, այլեւ իրենց «չարդարացրած» (ընտրություններում) մարզպաններն նոր տեղական ինքնակառավարման օրենքով դուրս կքոչեն:

Հարկ է նշել, որ ներկայացվող նախագծի ընդունումից հետո «լուծարվում են պատգամավորների շրջանային, Երեւանի քաղաքային, Երեւան եւ Գյումրի քաղաքների շրջխորհուրդներ, իսկ նրանց գործադիր մարմինները (բացառությամբ Գյումրիի) շարունակում են գործել մինչեւ համապատասխան մարզպետների նշանակումը եւ մարզպետարանների կազմավորումը, որից հետո այդ մարմինները կառավարության կողմից սահմանված կարգով լուծարվում են»:

Ըստ որոշ լուրերի՝ ներկառավարական, ներհիշական ներքին քախում ներն առաջիկայում կկարգավորի ՀՀ նախագահը՝ համապատասխան հրամանագրերով:

Այսօրվա դրությամբ սակայն անհայտ է հետեւյալ հարցի պատասխանը՝ ո՞ւմ համար կբացվի «ծանր լույսը» (Վ. Սիրադեղյանի պատմվածքի վերնագիրն է)՝ ՆԳ նախարարի՞, ՀՀՇ-ի՞, թե՞ վարչապետի:

Այս հարցի պատասխանին անհամբեր սպասում են նաեւ մի շարք մարդիկ, որոնց հույսերն ու սպասումը ամփոփված է բազմախորհուրդ եւ բազմաչարչար տեղական ինքնակառավարման մասին օրենքում:

ՍԿԱՆԴԱԼ

Կարկանդակափաքաքում հուլիսի 5-ի քվեաթերթիկներին վերապահված երկրորդ դերը

ԱԺ-ի դեկտեմբերի 13-ի նիստում ելույթ ունենալիս պատգամավոր Արշակ Սադոյանը ԱԺ-ի եւ ռադիոլսողների ու շաղրությունը հրավիրեց հետեւյալ փաստի վրա. նա նշեց, որ կառավարության բուֆետում «պերաշկիներ են փաթաթել» օգտագործելով հուլիսի 5-ի ԱԺ-ի ընտրությունների քվեաթերթիկները: Պրն Սադոյանն այս առիթով նշեց, որ «նորմալ պետությունում» քվեաթերթիկները փաստաթուղթ են համարվում եւ զմռսվում են ծրարի մեջ, որն էլ պահպանվում է: Մինչդեռ քվեաթերթիկները հայտնվել են կառավարության բուֆետում: Լեոնիդ Հակոբյանը տեղից հարցրեց, թե «ո՞ր օկրուգինն են» եղել քվեաթերթիկները: Պարզվեց, որ դրանք եղել են Երեւանի թիվ 26 ընտրատարածքի 179 տեղամասի քվեաթերթիկները՝ կնքված եւ քվեարկված: «Կողմ է» քվեարկված «Ազգային պետություն» կուսակցության թեկնածուի օգտին: Պրն Սադոյանը տեղեկացրեց, որ բուֆետում 20 նման քվեաթերթիկներ են եղել: Տեղեկացնենք, որ այդ ընտրատարածքից բազմաթիվ խախտումներով պատգամավոր է ընտրվել Վիգեն Խաչատրյանը:

Փաստորեն հուլիսի 5-ի ընտրությունների քվեաթերթիկներին վերապահվել է բոլորովին նոր դեր՝ կարկանդակափաթաթում:

Հետաքրքիր է, թե հանրապետության մյուս գերատեսչությունների բուֆետներում կհայտնվե՞ն քվեաթերթիկներ այլ ընտրատարածքների կնիքներով (օրինակ՝ թիվ 4, թիվ 14, 41, 141...):

Ն. Մ.

«ԴՐՈ» ԴԱՏ

Կասկածի է ենթարկվում արձանագրությունների վավերականությունը

Սկիզբը էջ 1

Ըստ արձանագրության, ընթերականների ու մասնակիցների ներկայությամբ կատարված խուզարկության ժամանակ ննջասենյակի պահարանից առգրավվել է 2686 մակնիշի «Մակարով» ատրճանակ: Փաստաբանն ընդգծեց, որ իր ձեռքում եղած արձանագրության կրկնօրինակում ատրճանակի մակնիշը նշված չէ, իսկ գործին կցված տարբերակում համարանիշն ավելացվել է տողավերևում: «Ատրճանակի մակնիշը երեւի փորձաքննու-թյունից հետո է ավելացվել», եզրակացրեց փաստաբանը: Նա ասաց, որ իր մոտ եղած տարբերակում ընթերականներն ու մասնակիցները չեն ստորագրել, չի ստորագրել նաեւ տանտերը՝ Յախշիբեկ Գրիգորյանը, իսկ մյուսում դրանք կան: Առգրավված առարկաներն, օրենքով նախատեսված կարգով, առանձին չեն փաթեթավորվել ու կնքվել եւ արձանագրությունում այդ մասին նշումներ չկան: Իր տարբերակում նշված չէ նաեւ խուզարկության որոշման ամսաթիվը, խախտված է էջի վերջում դրված ստորագրությունների հաջորդականությունը եւ այլն: Փաստաբան Սահակյանն ավելացրեց, թե փորձագետ չլինելով, զննել է բոլոր էջերի վրա դրված ընթերականների ստորագրությունները եւ միանշանակ կարող է ասել, որ դրանք միմյանց չեն համապատասխանում, հետագայում

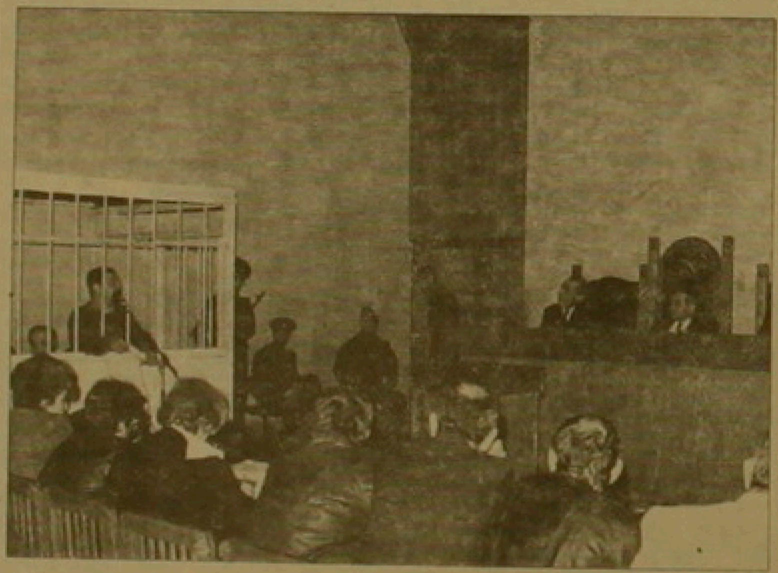

են ավելացվել:

Նար Դոսի 4/75 բնակարանում («Արծունի» ընկերությանը պատկանող) կատարված խուզարկության արձանագրություններին բազմիցս անդրադառնալու առիթներ ունեցել ենք: Սակայն փաստի կարեւորությունից ելնելով, դատավարության մասնակիցները երեկ կրկին հաստատ ուշադրության արժանացրին այն: Հատկանշականն այն է, որ նախորդ օրը զննված առաջին խուզարկության արձանագրությունում նշված էր, որ չհրկիզվող պահարանը դատարկ է, սակայն երեկ ընթերցվեց դեկտեմբերի 10-ին նույն բնակարանում կատարված երկրորդ խուզարկության արձանագրությունը, որում ասվում է, թե այնտեղից բղբաղանակով փաստաթղթեր ու դիսկետներ են առգրավվել: Փաստաթղթեր են դրված եղել նաեւ սեղանի վրա: Ճաշասենյակից առգրավվել է նաև մեկ ռադիոհաղորդիչ ու երկու դինամիկ: Ի տարբերություն առաջին խուզարկության արձանագրության, այստեղ արդեն նշված է դուռը փակելու եւ կնքելու մասին:

Հրապարակվեց նաեւ ՀՅԴ Բյուրոյի եւ ԿԿ-ի անդամներից ոմանց Արո Պողիկյան, Վարդան Հակոբյան, Հրայր Կարապետյան, Ռոլանդ Շառոյան եւ այլոց տներում խուզարկություն կատարելու որոշումը: Նրանց բնակարաններում խուզարկություն կատարելու մասին որոշումը փաստաբան Սահակյանը համարեց անօրինի, քանի որ բացակայել են գործողության հիմքերը: Խուզարկության առիթը Հրանտ Մարգարյանը համարեց ցուցակներից մեկը, որի համաձայն իբրեւ թե իրենց զենք է տվել նրանց, սակայն ոչ մեկի տնից զենք չի հայտնաբերվել: Այդ առթիվ վերոհիշյալ անձինք նաեւ հարցաքննվել են, բայց արձանագրությունները գործին չեն կցվել, որից ենթադրում է, որ դրանք իր օգտին են եղել: Ընդ որում, Արո Պողիկյանը հարցաքննության է կանչվել երկու անգամ:

ՏԱՍՈՒՈՍ

Հոսանքը՝ միջին հաշվով 8 ժամ

Բնակչության էներգամատակարարման վերաբերյալ ժամուլում եւ այլուր հնչող տարակարծությունների կապակցությամբ Հայաստանի Հանրապետության էներգետիկայի նախարարության լրատվական կենտրոնը հայտնում է, որ այսօր հանրապետության բնակչությանը տրվում է օրական միջին հաշվով 8 ժամ էլեկտրաէներգիա: Տատանումը կազմում է 2-ից 22 ժամ: Գյուղական բնակավայրերում, ինչպես նաեւ քաղաքի այն թաղամասերում, որտեղ վճարումները լիարժեք են, էներգամատակարարումը հասնում է օրական մինչեւ 22 ժամի: Կան թաղամասեր եւ բնակավայրեր, որոնց սնուցումը իրականացվում է կենսապահովման օբյեկտների գծերից եւ այդ պատճառով, անկախ վարձավճարներից, նրանք ու նեն գրեթե շուրջօրյա էլեկտրամատակարարում: Ներկայումս աշխատանքներ են տարվում նրանց անջատ սնուցումը կազմակերպելու ուղղությամբ, որից հետո այդ թաղամասերի էներգամատակարարումը նույնպես պայմանավորված կլինի վճարումների չափով:

ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ

Կվերսկսվի հակակարկտային ջոկատների գործունեությունը Հայաստանում

ԵՐԵՎԱՆ, 13 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ՓԱՍՏ: Առաջիկայում նախատեսվում է վերսկսել հանրապետության հակակարկտային ջոկատների գործունեությունը, որոնք վերջին մի քանի տարիներին անտարբերության հետեւանքով մատնվել էին անգործության: Այդ կապակցությամբ ՀՀ կառավարությունն ընդունել է որոշում, որով հանձնարարվել է բնապահպանության եւ ընդերքի նախարարությանը մեկամսյա ժամկետում կառավարությանը ներկայացնել հակակարկտային ջոկատների աշխատանքների վերսկսման ժամկետացուցակը եւ պահանջվող նյութատեխնիկական ու ֆինանսական միջոցների հաշվարկը:

Համալսարանը առանց էլեկտրականության

ԵՊՀ-ի էլեկտրաենթակայանում դեկտեմբերի 13-ի առավոտյան ուժեղ հրդեհ է բռնկվել, որի հետեւանքով ցանցը զրկվել է էլեկտրաէներգիայից: Դժվար է ասել, ինչ կլինի դեկանատների եւ ամբիոնների աշխատակիցների ճակատագիրը, եթե ենթակայանի վերանորոգման աշխատանքները ձգձգվեն:

ԱՅՍՕՐ-32

ԱՊՀ կրթության փոխնախարարները Գերմանիայում փորձ են փոխանակում

Գերմանիայի արտգործնախարարության «Ֆիդես» կազմակերպության հրավերով, որը զբաղվում է գերմաներենի տարածման գործով, Գերմանիա են մեկնել ԱՊՀ երկրների՝ Ղազախստանի, ՌԴ-ի, Վրաստանի եւ Հայաստանի գիտության եւ կրթության փոխնախարարները՝ փորձի փոխանակման համար:

ԱՅՍՕՐ-32

■ **Վերջին երկու տարիների Ռուսաստանի հետ Հայաստանի** *առեւտրատնտեսական հարաբերությունների ծավալը նվազել է մոտավորապես 2,5 անգամ: Համաձայն ՀՀ առեւտրի, ապրանքների եւ զբոսաշրջության նախարարությունից ստացված տեղեկատվության, պայմանավորված է նրանով, որ Հայաստանը նոր շուկաներ է որոնում թե սեփական արտադրանքն իրացնելու եւ թե արտադրանք ներկրելու համար: Ըստ տեղեկատվության, Ռուսաստանի փակած խաղաղականության հետեւանքով ներկայումս այնտեղից որոշ ապրանքներ, մասնավորապես վառելիք ներկրելն այժմ էլ նպատակահարմար չէ:*

ՓԱՍՏ

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակվում է տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետության 47
ֆաքս 562941, AT&T (3742) 151065,
e-mail INTERNET: azg2@arminco.com
Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագրի տեղակալ
ՍԱՄՎԵԼ ԴՈՒԼԱՆԵԱՆ / հեռ. 529221
Տնօրէն
ՍԱՐԳԻՍ ՍԱՐԳՍԵԱՆ / 562863
A STYLE համակարգչային ծառայություն / 581841
Ոճը եւ ձեւավորումը ՊՕՂԵԼ ՂԱԼԱՔԵԱՆԻ
Apple Macintosh
համակարգչային շարվածքը
«Ազգ» թերթի
Յղումը «Ազգին» պարտադիր է
«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ **տեղական**

ԿԱՊԵՐ

Հայ-հունական գրական կամրջի «Պառնաս» ընկերակցության հիմնումը

Հայ-հունական գրական, մշակութային առնչությունները հազարամյակների անցյալ ունեն։ Մեր «ոսկեդարյան շրջանի» թարգմանիչները, հայ մատենագրության հիմքը դնելիս, մեծապես օգտվել են հունականից։ Հայտնի է նաեւ, որ հունական մատենագրության կարեւոր որոշ երկեր պահպանվել եւ մեր օրերին են հասել շնորհիվ հայերեն թարգմանությունների։ Օրերս Երեւանում հիմնվեց հայ-հունական գրական կամրջի «Պառնաս» ընկերակցությունը, նպատակ ունենալով գրական կամրջի զորացմամբ նպաստել հազարամյակներ շարունակ հարեւանությամբ ապրած, մշակույթները խաչավորած եւ եղբայրացած հայ եւ հույն ժողովուրդների բարեկամության հետագա ամրապնդմանը։ Այս մասին տեղեկություններ ստանալու համար դիմեցինք ընկերակցության փոխնախագահ, գրականագետ Գրիգոր Գոյումջյանին, որն ասաց հետեւյալը.

Գրական նման ընկերակցություն ստեղծելու գաղափարը հղացվել էր տակավին 1993-ին, սակայն հնարավոր եղավ իրագործել միայն հիմա։ Աթենքում իբրեւ Արմենոլոգիայի թղթակից պաշտոնավարող արձակագիր եւ թարգմանիչ Համբարձում Ղազարոսյանի հետ հիշյալ գաղափարը ավելի խնկելիս ծեւով ներկայացրինք Հայաստանի գրողների միության նախագահությանը, որն ընդառաջեց մեզ եւ նոյեմբերի 29-ին, Հայաստանի երեւելի մտավորականների մի խմբի մասնակցությամբ հիմնադրեցինք ընկերակցությունը։

Հիմնադիր անդամներ դարձան Հայաստանի, Արեւմտի ակադեմիաների եւ Հռոմի «Տիբերինա» ակադեմիայի թղթակից անդամ, բյուզանդագետ Հրաչյա Բարթիկյանը, արվեստի ինստիտուտի տնօրեն, Հայաստանի ԳԱԱ թղթակից անդամ, բանասիրական գիտությունների դոկտոր Լեւոն Հախվերդյանը, Հռոմի «Տիբերինա» ակադեմիայի թղթակից անդամ, պատմական գիտությունների դոկտոր, թարգմանիչ Սիմոն Կրկյաշարյանը, Հայաստանի գրողների միության գրական ֆոնդի վարչության նախագահ, բանասիրական գիտությունների դոկտոր, պրոֆեսոր Սեւակ Արզումանյանը, Հայաստանի գրողների միության քարտուղար, արձակագիր Զորայր Խալափյանը, արձակագիր Կարպիս Սուրենյանը (Սարկավագյան), հրապարակագիր եւ թարգմանիչ Համբարձում Ղազարոսյանը, երիտասարդ բանաստեղծ ու թարգմանիչ Արամ Թոփչյանը եւ ես։

Հատկանշական մի իրողություն. անդամներից հինգը նախկին հունահայեր են։

Ընկերակցության նախագահ դարձավ Սիմոն Կրկյաշարյանը, քարտուղար՝ Արամ Թոփչյանը։ Մեր ընկերակցությունը գործելու է Հայաստանի գրողների միության առընթեր, քանի որ նրա հիմնադիր անդամներից շատերը այդ միության անդամ են։

Առաջին քայլն արված է. ՀԳՄ նախագահ Ռազմիկ Դավոյանի եւ «Պառնաս» ընկերակցության նախագահ Սիմոն Կրկյաշարյանի համատեղ ստորագրությամբ ողջույնի նամակ է հղվել Հունաստանի գրողների միությանը՝ երկուստեք գրական հարաբերություններ հաստատելու ցանկությամբ։

Շուտով հաստատելու ենք ընկերակցության աշխատանքային ծրագիրը, որի գործադրության մասին պարբերաբար տեղեկացվելու է հասարակայնությունը։ Անշարակույս, Հայաստանի Հանրապետության միջազգային ասպարեզ դուրս գալով եւ Հունաստանի Հանրապետության հետ սերտ հարաբերությունների հաստատումով, բարենպաստ պայմաններ են ստեղծվել շարունակելու անցյալի հարուստ ավանդույթները, որոնց մասին հիշատակվեց զրույցի սկզբում։

Հունաստանում ներկայիս գործում են Հակոբ Ճելուլյանի եւ Հովսեփ Կասեսյանի նման նվիրյալները, որոնք դեռ երկար տարիներ ծառայելու են հայ գրականության ու մշակույթի տարածման ազնիվ գործին։ Տարիներ առաջ Աթենքում հրապարակվել էր հայ գրականության ստվար մի ծաղկաքաղ, իսկ վերջերս՝ Հովսեփ Կասեսյանի թարգմանությամբ լույս տեսավ Ավետիք Իսահակյանի «Աբու Լալա Մահարի» պոեմը։

Հայաստանում նույնպես բյուզանդագետ Հրաչյա Բարթիկյանը իր գիտական աշխատություններով, Սիմոն Կրկյաշարյանը՝ հույն մատենագիրների երկերի ծանրակշիռ թարգմանություններով, հունական դյուցազնավեպերի հրատարակություններով եւ այլն, զգալի ներդրում է կատարվում հայ-հունական գրական առնչությունների ոսկե գանձարանում։ Ինչպես նշվեց հիմնադիր ժողովի ժամանակ, այս ուղղությամբ անելիքները դեռ շատ են, եւ եթե մեկտեղվեն մեր ջանքերը, անգամ ներկայիս տնտեսական դժվարին պայմաններում կարելի է ակնկալել ավելին։

Հ Հ պաշտպանության նախարարության զինծառայողների սոցիալական պաշտպանվածության վարչությունը Հայաստանի սահմանների պաշտպանությանը մասնակցած մարտիկներին հանձնում է «Պատերազմի մասնակցի վկայականներ», որոնք հաստատված են ՀՀ կառավարության եւ պաշտպանության նախարարության սոցիալ կենցաղային հանձնաժողովի կողմից։ Ինչպես հայտնեց ՀՀ պաշտպանության նախարարության վարչության պետ, այն անձանց, որոնք 6 ամսից ոչ պակաս ժամանակահատվածում մասնակցել են Հայաստանի պաշտպանության համար մղված մարտերին։ «Նրանց հավասարեցված անձինք» հասկացության տակ նկատի է առնվում այն մասնագետներին (բժիշկներ, վարորդներ եւ այլն), որոնք գործուղվել են սահմանամերձ գոտիներ, սակայն չեն գտնվել զինծառայության մեջ։ Ինչ վերաբերում է մարտական գործողություններին 6 ամսից ավելի քիչ մասնակցած, բայց վիրավորված եւ

ՀԱՐՑԱԶՐՈՒՅՑ

Ինչ արտոնություններ է տալիս «Պատերազմի մասնակցի վկայականը» եւ ում է տրվում

ռարության զինծառայողների սոցիալական պաշտպանվածության վարչության պետ, գնդապետ Գեորգի Պետրոսյանը, այդ փաստաթղթերը Հայաստանի սահմանների պաշտպանությանը մասնակցած զինծառայողներին եւ ազատամարտիկներին իրավունք են վերապահում հանրապետության տարածքում անվճար օգտվել քաղաքային եւ միջքաղաքային տրանսպորտից (բացառությամբ տաքսիների), բժշկի դեղատոմսով ձեռք բերել դեղորայք, ատամներ ու անվճար սպասարկվել պետական բուժական հիմնարկներում, դարձյալ անվճար ձեռք բերել պորտ-բեզա-օրթոպեդիկ պարագաներ, տարվա մեջ մեկ անգամ անվճար ստանալ առողջարանային ուղեգրեր, ինչպես նաեւ անվճար սեփականաշնորհել իրենց բնակարանները։ Արտոնությունները սահմանելու համար հիմք է ծառայել հանրապետության նախագահի 1992 թ. հունիսի 21-ի հրամանագիրը, նախկին Գերագույն խորհրդի նույն թվականին ընդունած «Զինծառայողների եւ նրանց ընտանիքների սոցիալական ապահովության մասին օրենքը» եւ կառավարության համապատասխան որոշումը, որով պարտավորվում է գործադիր իշխանություններին անվերապահորեն կատարել նախագահի հրամանագրի բոլոր կետերը։ Վկայականները տրվում են բոլոր այն ազատամարտիկներին, զինծառայողներին եւ նրանց հավասարեցված անձանց, ասաց պրն. Պետրոսյանի խոսքերով, նրանց տրված հավասարեցման կարգավիճակն ավելի բարձր արտոնություններ է սահմանում, այդ իսկ պատճառով էլ այդ անձանց փաստաթղթերը փոխելն աննպատակահարմար է։

Մեր այն հարցին, թե պաշտպանության նախարարության զինծառայողների սոցիալական պաշտպանվածության վարչությունը ներկայումս ինչ աշխատանքներ է տանում «Պատերազմի մասնակցի» կարգավիճակ չունեցող սպաների եւ ենթասպաների մեջ այնպիսի անվճար օգտվելու իրավունքը վերականգնելու ուղղությամբ, գնդապետ Պետրոսյանը պատասխանեց, որ այդ կապակցությամբ պաշտպանության նախարարությունը մի քանի անգամ դիմել է տրանսպորտի նախարար Հենրիկ Քոչինյանին, որը սակայն կտրականապես հայտարարել է, թե խնդիրը կլուծվի միայն այն դեպքում, երբ համապատասխան որոշում ընդունի ՀՀ կառավարությունը։ «Խնդրի լուծման այս նուազագույնիվ բնույթի մեջ է, ավելացրեց պրն. Պետրոսյանը, քանի որ դրանով զբաղվում է ինչպես ՀՀ կառավարությունը, այնպես էլ կայազորի դատախազությունը, որն այդ կապակցությամբ քննում է սպաներից եւ ենթասպաներից ստացված անհատական բողոքները»։

ԶԱՔԻ ՄԱՐՏՈՅԱՆ

ԸՆԹԵՐՑՈՒՄՆԵՐ

Օրակարգում սոցիալական խնդիրներն են

Հայաստանի Դեմոկրատական կուսակցության կենտրոնական գրասենյակում դեկտեմբերի 13-ին տեղի ունեցավ այս կուսակցության նախաձեռնությամբ անցկացվող քաղաքական ընթերցումների հերթական փուլը, որը նվիրված էր սոցիալական խնդիրներին։ Գիտնականների, քաղաքագետների եւ հասարակագետների մի բավական ստվար խմբի բանավեճն այս անգամ վարում էր ՀՀ ԳԱԱ ակադեմիկոս, ակադեմիայի տնտեսագիտության ինստիտուտի փոխտնօրեն Վլադիմիր Խոջաբեկյանը։

Ընդգծվեց, որ հասարակության լայն խավերի սոցիալական պաշտպանվածության խնդիրներն անհնարին կլինի լուծել, քանի դեռ տնտեսությունն իր վրա չի վերցնում անցումային այս շրջանում մի քանի հիմնական խնդիրների ապահովումը՝ բնակչության զբաղվածությունը, հանրապետության տնտեսական կարելիությունների լիարժեք օգտագործումը եւ կենսաթոշակների ու նպաստների վճարման առավել [illegible] համակարգերի ստեղծումը։ Նշվեց, որ Հայաստանի իշխանությունները կարծես թե շահագրգռված չեն մեր երկրի արտադրական կարողությունների լիարժեք օգտագործմամբ։ Ուշադրության առնվեցին տեսության կողմից վարվելիք սոցիալապես ուղղորդված քաղաքականության հնարավորության հարցերը։ Ընդգծվեց, որ այդպիսի հնարավորություններ կան, սակայն բոլորովին չի զգացվում, թե երկրի ներկայիս կառավարողները այդպիսի [illegible] ցանկություն ունեն, քանի որ [illegible] կայական հարաբերությունների [illegible] վան տակ այժմ ներդրվում են այ[illegible] սի հարաբերություններ, որոնք [illegible] նում իրենցից ներկայացնում են [illegible] գած տասնամյակների ընթացքում [illegible] ղովրդի ստեղծած արժեքների կո[illegible] վերաբաշխման գործընթաց եւ [illegible] կան ոչինչ չունեն քաղաքակիրթ [illegible] կայի հետ։

■ *Նախատեսվում է [illegible] «Հա[illegible] խանութ» դպրոց [illegible] տեղեկությունների տակ գտնվող [illegible] [illegible] Գորիսի բնակիչների [illegible] [illegible] Ղափանի ծածկած [illegible] այստեղ ժամը 20-23 [illegible] դամբարի լույսի տակ [illegible] խանութ։ Ծանրաններ հեռախոսով կապվում են [illegible] վերներ, իսկ ծառայությունը մատուցվում է [illegible] պատգամավորներին։ [illegible] ների գները երեկոյան ժամերին [illegible] բանկ են։*

Մ. Դ.

ՀՈԳՍԵՐ

Հիվանդությունը «խոր հանդարտության շրջանում»՝ ուրեմն թոշակ չի հասնում

Խմբագրություն այցելեց Արաբկիրի Բաղրամյան պողոտայի [illegible] 7-րդ շենքի 32-րդ բնակարանի բնակիչ Լաուրա Մինասյանը։ Տառապյալ տեսքով [illegible] Ղարաբաղյան ճանապարհի վրայի [illegible] ղության մեջ գտնվող այցելուն շատ մի պատմության պատմեց։ Բանվոր է եղել Արաբկիրի առաջին շինարարներից։ 1984-ին հիվանդացել է կիսադեմի սիմպտոմատիկայով (որքան հասկացա նեռվի բորբոքում)։ Ծանր է տար գալիս ուժի, նորմաներ, անվերջ դեղորայք է օգտագործում, ուժասպառ բնակվում, ներվային համակարգը խախտված է։ Դեռ 1984-ին նրան նշանակել են հաշմանդամության 2-րդ կարգ, 1990-ին, չգիտես ինչից ելնելով, իջեցրել են 3-րդ կարգի։ «Շատ բողոքեցի, պայքարեցի, բայց կարգս չփոխվեց։ Պատճառաբանում էին, թե 2-րդ ու 3-րդ կարգերի մեջ կենսաթոշակային գումարի չնչին տարբերություն է։ Գիտեմ ճիշտ, բայց 3-րդ կարգ լինի, բայց սա այս տարի, նոյեմբերի 6-ին, Երեւանից հանձնաժողով էր եկել, նորից ինձ անհիմն կերպով [illegible] [illegible] ասացին ինձ՝ հիմքում [illegible] պատճառով, թե II տարի թոշակ եմ ստացել, բավական է։ Այդպես էլ ինձ կենսաթոշակից զրկեցին։ Մեկ ամիս է՝ դիմում եմ բոլոր, բողոքում

խնդրում եմ, ձայնս լսող չկա։ Տված թոշակն էլ չնչին բան է, 2000 դրամ, բայց, հավատացնում եմ, դա իմ ընտանիքի գոյատևման միակ միջոցն է...»։

Լաուրա Մինասյանը իրեն թոշակից զրկելը բացատրում էր ոչ թե այն բանով, որ իրեն արդեն առողջացել է, այլ միանգամայն ուրիշ դրդապատճառներով (ինչի մասին ինչ-որ չի խոսվում ժողովրդի մեջ, բայց ես այստեղ բառացի մեջբերում չեմ անում)։

Իսկությունը պարզելու համար այցելեցի հանրապետական բժշկաաշխատանքային փորձաքննական հանձնաժողով։ Ղեկավար՝ տիկին Ռուզաննա Զախարյանը, ցավոք, տեղում չէր։ Աշխատակիցներից մեկը սիրալիր ցույց տվեց Լաուրա Մինասյանի անձնական բժշկական քարտը, որ նշված էր նրա հիվանդության վերջին ախտորոշումը՝ «դիմային սիմպտոմատիկա խոր ռեմիսիայի շրջանում»։ Բացատրեցին, որ դա նշանակում է, թե հիվանդությունը նույնն է, միայն թե գտնվում է «խոր հանդարտության շրջանում»։

Ես մասնագետ չեմ եւ չեմ կարող ասել, թե այդպիսի եզրակացությունը որքանով է համապատասխանում իրականությանը։ Եթե հիվանդը, բժշկական այս քանի տարի տառապում

Բայց, կարծում եմ, կարեւորը դա չէ։ Երբ նույնիսկ ընդունենք, որ խնդրարկուի հիվանդությունն իրոք գտնվում է «խոր հանդարտության շրջանում», ապա մի՞թե նշանակում է, որ նա... առողջացել է։ Ո՞վ կարող է երաշխավորել, թե որքա՞ն կտեւի այդ «հանդարտությունը», ե՞րբ կսկսվի նոր սրացումը։ Ինձ համար խոստովանելի է, որ այսպիսի եզրակացությամբ մարդուն կարելի է զրկել հաշմանդամության կարգից ու թոշակից։

Ի վերջո, հաշմանդամության կարգն ու կենսաթոշակը վճարելու կամ չվճարելու մասին որոշումը կայացնում են ոչ թե բժիշկները, այլ նրանց եզրակացության հիման վրա, սոցիալական ապահովության բաժինների համապատասխան հանձնաժողովները։ Եւ ես հարկ եմ համարում բերել միջոցով դիմել ՀՀ սոցիալական ապահովության նախարարությանն ու նրա Արաբկիրի բաժնին, մի անգամ եւս ամենայն ուշադրությամբ քննել Լաուրա Մինասյանի դիմումը, պարզել։ Աշխատել գործին լինել, որովհետեւ ձեր առաջ հիվանդ, դժբախտ, կարիքավոր մարդ է, Պարեկցանքի կարժանի մարդ...

ՌԱՖԻԿ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ

39 տոնավաճառ Երեւանում

Մայրաքաղաքում գրանցված է 46 տոնավաճառ, որոնցից գործում է 39-ը։ Դրանց միջին օրական ապրանքաշրջանառությունը մոտավոր հաշվարկներով կազմում է 91 մլն. դրամ։ Ինչպես Արմենպրեսի թղթակիցը տեղեկացավ Երևանի առեւտրի եւ սպասարկման ոլորտի ձեռնարկության տնօրեն Ժորժիկ Հայրյանից, տոնավաճառներից գանձվում է 2 տիպի վարձ՝ հաստատագրված եւ հողօգտագործման, որոնցից երկրորդի գծով ընթացիկ տարվա տասը ամիսներին գանձվել է 46,3 մլն. դրամ։ Հողօգտագործման վարձը մեկ քառակուսի մետրի համար կազմում է նվազագույն աշխատավարձի (540 դրամ) եռապատիկը։ Ինչ վերաբերում է հաստատագրված վճարին, ապա յուրաքանչյուր վաճառատեղի համար այն կազմում է օրական 648 դրամ, իսկ տարածքից խմիչքներ վաճառելու դեպքում վճարը գանձվում է 1,5 դոլարի չափով։ Ըստ պրն. Հայրյանի, տոնավաճառները նպաստում են որոշակի սոցիալական խնդիրների լուծմանը։ Դրանց մի քոցով ուղղակիորեն ապահովվում է մոտ 15 հազ. մարդու աշխատատեղ։ Սակայն գործընթացին մասնակցում են նաեւ առանձնատիպեր ծառայություններ կատարողներ, ինչի հաշվին եկամուտ ստացողների թիվը կազմում է շուրջ 30 հազար։ Սրանց ամսական միջին վաստակը 50-100 հազ. դրամ է։ Նշելով, որ այս բոլորը կատարվում է պետության կողմից առանց կապիտալ ներդրումների, առանց տեղական բյուջեից միջոցներ հատկացնելու, ձեռնարկության տնօրենը բերեց «Նարեկ» սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերության («Այրարատ» կինոթատրոնի հարեւանությամբ գտնվող տոնավաճառ) օրինակը, որը սեփական ներդրումների հաշվին ապահովել է մոտ 100 մարդու զբաղվածություն, օրական ունի 20 մլն. դրամի ապրանքաշրջանառություն եւ ամսական 4,5 մլն. դրամի հարկային մուծումներ է կատարում։ Համեմատության համար նշենք, որ մայրաքաղաքի ամենամեծ՝ պետական հանրախանութն ունի օրական 2,2 մլն. դրամի ապրանքաշրջանառություն, 406 աշխատող, որոնց միջին եկամուտը 5,3 հազ. դրամ է։

ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ

Ի ԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ ՀԱՍԱՐԱԿԱԿԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ

Ամերիկայի Հայկական համագումարի Հասարակական կազմակերպությունների ուսուցման եւ տեղեկատվական կենտրոնը տեղեկացնում է մինչեւ դեկտեմբերի 1-ը կենտրոնում գրանցված կազմակերպություններին, որ ընդունվում են դիմումներ կենտրոնի 10-շաբաթյա դասընթացին մասնակցելու համար։

Դիմումներն ընդունվում են մինչեւ դեկտեմբերի 20-ը։
Նախկինում ներկայացված դիմումներն ուժի մեջ չեն։
Դասընթացը սկսվելու է փետրվարին։
Դիմումները ներկայացնել ՀԿ Կենտրոն՝ Մոսկովյան 24 հասցեով։

Հեռ. 528654, 561064, 581577։

ՀԿ տեղեկատվություն

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

հրապարակ

ՃԱՐՏԱՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ

Ստեղծագործական ընդմիջմամբ մտահոգ

Ճարտարապետների միության համագումարն այսօր

Այսօր բացվում է Հայաստանի ճարտարապետների միության հերթական՝ 13-րդ համագումարը: Նախորդի ժամանակ հաջողվեց հաղթահարել առանձին խմբավորումների անջատողական միտումները, չհետեւել հայ գրողների օրինակին ու մնալ միասնական: Ճարտարապետի մասնագիտությունը մեզ համախմբում է մեր առջեւ կանգնած խնդիրները լուծելու՝ դրանով իսկ ծառայելու մեր ժողովրդին: Համերաշխ ու փոխըմբռնման մթնոլորտում ընթացավ վարչության գործունեությունը հաշվետու ժամանակաշրջանում: Հաղթահարելով ներկա պայմաններում առաջացած բազում խոչընդոտներ, ինչ-որ չափով հնարավոր դարձավ ստեղծագործական աշխուժություն առաջացնել միությունում:

Հաճախակի դարձան ճարտարապետի տանը կազմակերպված ցուցահանդեսները, քննարկումները, հանդիպումներն ու այլ միջոցառումները: Էապես ընդարձակվեց մեր միության միջազգային կապերի ոլորտը՝ ընդգրկելով նախկին Խորհրդային Միության մի քանի հանրապետությունների ու արտասահմանյան որոշ երկրների ճարտարապետների միությունները: Հաջողվեց կապեր հաստատել արտասահմանի մի քանի երկրների հայ ճարտարապետների հետ, Երեւանում գումարել հայ ճարտարապետների միջազգային համաժողով: Լիահույս ենք, որ ստեղծված խորհուրդը հետագա տարիներին կհամալրվի նոր անդամներով: Ճարտարապետի տանը գործում են գեղարվեստական եւ լեզվի ուսուցման խմբակներ, որոնցում ընդգրկված են մեծ թվով երեխաներ ու պատանիներ:

Վարչությունը ջանացել է միջոցներ հայթայթել վետերան եւ կարիքավոր ճարտարապետներին նյութապես օգնելու համար:

Նաեւ ինչ-որ չափով մխիթարական է, սակայն շատ ու շատ հարցեր են կուտակվել այս համագումարում քննարկելու համար: Այլ են ժամանակները, նման չեն այն պայմաններին, որոնցում տասնամյակներ շարունակ ընթացել է ճարտարապետների գործունեությունը: 60 տարին բոլորած Հայաստանի ճարտարապետների միության շուրջ համախմբված անդամների մի քանի սերունդներ, սկսած Ալ. Թամանյանից եւ իր փոքրաթիվ ժամանակակիցներից, անցած ժամանակամիջոցում իրենց ծանրակշիռ ներդրումը կատարեցին մայրաքաղաք Երեւանի, Հայաստանի Հանրապետության քաղաքների եւ շրջկենտրոնների արմատական վերակառուցման ու կառուցապատման գործում: Հանրապետությունում ծավալված մեծամասշտաբ շինարարության բովում մեր ազգային ճարտարապետությունը վերելք ապրեց, նշանավորվեց իր նորընթաց ուղիով պանծացող քաղաքաշինական ճարտարապետական նվաճումներով: Սա անցյալում էր:

Արդեն մի քանի տարի է, ինչ մեր շնորհաշատ ճարտարապետները անգործության են մատնված: Հարյուրավոր մասնագետներ ունեցող մեր հզոր նախագծային ինստիտուտներում հազ ու կենտ ճարտարապետներ են գործում: Պատվերներ չկան: Հարյուրի չափ հայ ճարտարապետներ, լքելով Երեւանը, մեկնել են արտասահման կամ այլ հանրապետությունների քաղաքներ ապրուստի միջոցներ հայթայթելու կամ մնալով տեղում, իրենց հանապազօր հացը վաստակում են ինչով որ հնարավոր է: Եթե նախորդ համագումարներին ներկայանում էինք համալրված շարքերով, այս համագումարին ներկայանում ենք էապես նվազած: Ցավալի է, որ անցած երեք տարում մեր շարքերը նոսրացան նաեւ ի հաշիվ կյանքից հեռացածների, իրենց մահկանացուն կնքեցին մեր արվեստակից գործընկերներից 39-ը: Նրանց մեջ կային նաեւ երիտասարդ, դեռեւս անելիք ունեցող մասնագետներ:

Նույնիսկ նոսրացում նկատելի է բարձրագույն կրթության օջախում: Երեւանի ճարտարապետաշինարարական ինստիտուտում արդեն մի քանի տարի է, ինչ որոշ մասնագիտությունների գծով ընդունելության պլանները չեն կատարվում: Պակասում է ուսանողության քանակը, կրճատվում է ուսումնական բեռնվածությունը, իր հետ բերելով որակյալ դասախոսական կազմի կրճատում: Մնացողները խիստ կարիքի մեջ են, քանզի չնչին է աշխատավարձը (7-8 դոլլարի սահմանում): Ուսանողների թոշակը բարձրացրել են: Լավ են արել, բայց նրանց թոշակի ու դոցենտների աշխատավարձերի միջեւ տարբերությունը փոքր է: Նույնը կարելի է ասել պրոֆեսորների աշխատավարձի մասին: Դոկտորանտների թոշակը ավելի բարձր է, քան թե բազմավաստակ դոկտոր-պրոֆեսորներինը: Դրանում տրամաբանություն չենք տեսնում: Չէ՞ որ ամեն մի դոկտորանտից դեռ դոկտոր չի ստացվի:

Վերջին տարիներին խրախուսվում է վճարովի ուսումը, արդյունքում ուսումնառության հնարավորություն են ստանում գլխավորապես գործարարների զավակները, որոնք միշտ չէ, որ աչքի են ընկնում ընդունակությամբ եւ աշխատասիրությամբ: Կրթության եւ գիտության նախարարությունը ինստիտուտին բացի աշխատավարձից այլ միջոցներ չի տրամադրում: Այնինչ ինստիտուտը ամբիոնների ուսումնական բազան համալրելու եւ զարգացնելու մեծ կարիք ունի: Բարձրագույն ուսումնական հաստատության այսպիսի վիճակը պատիվ չի բերում մեր ժամանակներին:

Մեզ հուզող հարցերից մեկը Երեւանում ծայր առած ապօրինի շինարարությունն է, որով երբեմն խաթարվում է նրա նկարագիրը: Քաղաքային իշխանությունների եւ քաղաքաշինական մարմինների պայքարը այդ ամոթաբեր երեւույթի դեմ չափազանց թույլ է, անզոր: Դա տեղի է ունենում մեծ մասամբ մասնավոր շինարարության գծով, շենքերի անհարկի տեղադրությամբ, ոչ պրոֆեսիոնալ նախագծերով, երբեմն պատվիրատուի քմահաճ թելադրանքով:

Կոնդի կառուցապատման սկզբունքները մշակելու համար մի քանի անգամ մրցույթ կազմակերպվեց, հավանություն ստացավ դրա ինքնատիպության պահպանումն ապահովող սակավահարկ մենատների տեղադրմամբ կառուցապատումը: Խախտելով այդ ճիշտ սկզբունքը, այժմ տեղադրված են տներ, որոնք իրենց մասշտաբով ու հարկայնությամբ անհարիր են:

Կապիտալ շինարարության ծավալների խիստ նվազած ներկա ժամանակներում մեզ մխիթարում են մասնավոր շինարարության ծավալի աճով: Նախ այդ հարկավոր է պետականորեն լուծել ու կարգավորել, չթողնել ինքնահոսի, առավել նկատի ունենալ, որ իսկական բարձրարվեստ ճարտարապետությունը ստեղծվում է կանխամտածված կառավարվող եւ մեծամասշտաբ շինարարության բովում: Սա է անժխտելի ճշմարտությունը, որը փայլուն կերպով ապացուցել է նախորդ տասնամյակների մեր փորձը:

Որպես ճարտարապետական հուշարձանների պահպանման եւ վերականգնման բնագավառի բազմամյա գործիչ կուզեմ անդրադառնալ Երեւանի պատմության վկայախոսների՝ ճարտարապետական հուշարձանների բարձիթողի վիճակին: «Պահպանվում է պետության կողմից» ցուցանակներ երբեմն կրում են հին Երեւանի կիսավեր դարձած տների խարխուլ պատերը: Զորավորի վերականգնման գործընթացը դադարեցված է: Քաղաքապետության համակարգում եղած բաժինը կարող է իր գոյությունը արդարացնել, երբ ամեն տարի քաղաքապետարանի բյուջեով հուշարձանների պահպանման եւ վերականգնման համար միջոցներ տրամադրվեն, այլապես նա ավելորդ է:

Ճարտարապետներիս հուզող հարցերից մեկն էլ Հանրապետության հրապարակի զարդերից մեկի՝ նախկին արձանի պատվանդանի հետագա ճակատագիրն է: Նորից առաջ է քաշվում դրա վերացման փաստը: Նախ անդրադառնամ դրա պատմությանը: Հրապարակում արձան կանգնեցնելու որոշումը ընդունվել է Լենինի մահվանից հետո, տեղի ընտրությունը կատարվել է հրապարակի հեղինակ՝ ակադեմիկոս Ալ. Թամանյանի կենդանության օրոք: Լավագույն նախագիծ առաջարկ ստանալու համար 1938 թ. հայտարարվել է համամիութենական մրցույթ: Հավանություն է ստացել թիֆլիսահայ ճարտարապետներ Լեւոն Վարդանյանի (զոհվել է հայրենական պատերազմում) եւ Նատալյա Փարեմուզյանի նախագիծը, իսկ քանդակը ծնունդով գյումրեցի, ազգությամբ հույն Սերգեյ Մերկուրովինն է:

Պատվանդանը կերտել են այն տարիների առաջնակարգ քարագործ վարպետներ Փայլ Խառազյանը (բրիգադիր Սամսոն Շահվերդյան), Հովհաննես Քարամյանը, Գրիգոր եւ Գեւորգ Աբգարյանները, Գեւորգ եւ Նազար Պալյանները: Նույն վարպետները մասնակցել են Հայաստանի կառավարության տան շինարարությանը: Ոսկեձեռիկ այդ վարպետների ջանքերով մեր օրերում վերականգնվեցին քարի գեղարվեստական մշակման հայոց բազմադարյան ավանդույթները: Արձանի պատվանդանն իր քանդակային, նրբակերտ քանդակազարդմամբ, քարի (խիստ կարծր տեսակի գրանիտ), մշակման արվեստի հազվագյուտ գործ է: Ակադեմիկոս Եվգ. Ֆերմանն իր «Քարի կուլտուրան» գրքում քարակերտ այդ պատվանդանը դրվատում է որպես քարի գեղարվեստական մշակման արվեստի բարձրակետ:

Հասկանալի պատճառով Լենինի արձանը հանվեց, ինչպես իր ժամանակ «Հաղթանակ» հուշակոթողի վրայից հանվեց «ժողովուրդների հայր» Ստալինի արձանը: Հնարավոր եղավ պահպանել «Հաղթանակ» հուշակոթողի պատվանդանը՝ հանճարեղ Ռաֆայել Իսրայելյանի հոյակապ ստեղծագործությունը, այն պսակելով «Մայր Հայաստան» անունն ստացած քանդակով: Վստահ եմ, որ նույնը կարելի է անել հրապարակում «թափուր» մնացած պատվանդանի դեպքում: Թող կրկնակի հայտարարված մրցույթի անբավարար արդյունքները մեզ թեւաթափ չանեն: Լիահույս եմ, որ նոր փորձերն այդ ուղղությամբ, շնորհիվ մեր շնորհաշատ ճարտարապետների ու քանդակագործների, կհանգեն հավանության արժանի լուծման:

Արվեստի գործերի ոչնչացումը քաղաքակիրթ ժողովրդի համար անհարիր վանդալություն է: Մենք չպիտի դիմենք այդ միջոցին, եթե մեզ քաղաքակիրթ ժողովուրդ ենք համարում, այլապես պատմությունը մեզ չի ների: Երկրորդ աշխարհամարտի վերջում իտալացիք իրենց դուչեին կախեցին: Շատ լավ արին, Հիտլերի գործակիցը դրան լրիվ արժանի էր: Բայց Հռոմի «Էուռ» կոչված թաղում Մուսոլինիի արձանը չեն կործանել, որովհետեւ դա որպես իր ժամանակի արվեստի գործ, պահպանության արժանի է:

Ամեն մի ժողովրդի պատմությունը արձանագրվում է տարբեր հիշատակներով, նաեւ քարակերտ: Դրանց ոչնչացումը ինչպես անցյալում, այնպես էլ այժմ, անպատվաբեր է: Այս մտածելակերպը պիտի իշխի ժամանակակիցների գիտակցության մեջ:

[illegible] ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ,
Ճարտարապետների միության նախագահ

ՄԱՄՈՒԼ

«Ազգը» պետք է մատչելի լինի բոլորին

Ես սրտի ցավով եւ մեծ ափսոսանքով իմացա, որ վերջերս հանրապետության հարկային տեսչությունը 6 մլն 300 հազար դրամ տուգանք է գանձել «Ազգ» թերթից՝ նրա ունեցած պարտքերը ժամանակին չվճարելու դիմաց, զգալիորեն վատացնելով նրա ֆինանսական վիճակը, մեծացնելով նրա բյուջեում արդեն եղած ճեղքվածքը: Դրա բացասական հետեւանքներն իսկույն ցույց տվեցին իրենց: Մեկ երկու օր հետո «Ազգի» տպաքանակը ավելի քան երկու անգամ պակասեց 7000-ից հասնելով 3000-ի, իսկ գինը բարձրացավ 25 դրամով, հազարավոր ընթերցողների զրկելով «Ազգը» կարդալու հնարավորությունից: Դրա հետ մեկտեղ թերթը հարկադրված էր հրաժարվել «Հայմամուլի» ծառայություններից, որը գանձում էր թերթի եկամուտների 25 տոկոսը, ավելի ծանրացնելով թերթի ֆինանսական վիճակը: Արդյունքում ստացվեց այնպես, որ ոչ միայն թերթի տպաքանակը պակասեց եւ գինը բարձրացավ, այլեւ վատացան այն ձեռք բերելու հնարավորությունները (թերթը տարածվում է մասնավոր անհատ տարածողների միջոցով): Փաստորեն քաղաքի կենտրոնից որոշ չափով հեռու բնակվողները զրկվեցին իրենց համար արդեն սիրելի եւ անհրաժեշտ դարձած թերթը ձեռք բերելու հնարավորությունից (այսօրվա պայմաններում հնարավոր չէ ամեն օր քաղաքի կենտրոն գնալ թերթ գնելու համար): Բնակվելով Կոմիտասի պողոտայի վրա եւ լինելով «Ազգի» մշտական ընթերցողներից, նաեւ հեղինակներից մեկը, ես արդեն երկրորդ շաբաթն է, որ չեմ կարողանում ձեռք բերել թերթը: Զայրացնող է այն հանգամանքը, որ «Ազգի» ունեցած հարկային պարտքերի մի զգալի մասը գոյացել էր «Հայմամուլ» գործակալության կողմից ժամանակին իր պարտքերը թերթին չփոխանցելու պատճառով, որի հետեւանքով մեծացել էր տուգանքների չափը: Ինչեւէ, տեղի է ունեցել տխուր փաստը եւ վատ նախադեպ, իսկ հարկային տեսչությունը այդ հաշվի չի առել:

Հարկ եմ համարում նշել, որ «Ազգը» թեեւ լույս է տեսնում ընդամենը հինգերորդ տարին, սակայն արդեն մեծ մասսայականություն է ձեռք բերել, ունի իր հազարավոր ընթերցողներն ու համակիրները: Թերթի այդ հաջողությունը պայմանավորված է նրա հարուստ եւ բազմազան բովանդակությամբ, անաչառ վերլուծություններով, բարձր պրոֆեսիոնալիզմով եւ օպերատիվությամբ: Շատ իրադարձությունների, Հայաստանին վերաբերող միջազգային կազմակերպությունների հրապարակած առանձին փաստաթղթերի, սփյուռքահայ կյանքի շատ կարեւոր մանրամասների մասին ընթերցողները իմանում են միայն «Ազգի» հրապարակումներից: «Ազգը» անհամեմատ ավելի բովանդակալից ու մանրամասն հաղորդագրություն է տալիս Ազգային ժողովի նիստերում հարցերի քննարկումների եւ պատգամավորների ելույթների բովանդակության մասին: «Հայաստանի Հանրապետությունը», որը խորհրդարանի աշխատանքները այնքան մակերեսորեն եւ համառոտ է ներկայացնում, որ քաշ նրա հոդվածների, հնարավոր չէ շատ թե քիչ ամբողջական պատկերացում կազմել նրանում հարցերի քննարկումների իսկական վիճակի մասին: Որպես կանոն, «Հայաստանի Հանրապետությունը» համառոտ ներկայացնում է միայն հիշյալ (կամ «Հանրապետության» միավորման եւ նրանց հարող) պատգամավորների ելույթները եւ ընդդիմության մեր նրանց տեղին ու անտեղի հարձակումները, ընդդիմադիր կուսակցությունների եւ նրանց ներկայացուցիչների հասցեին արված վիրավորական արտահայտությունները: Այնպես որ ԱԺ-ի աշխատանքների եւ հանրապետությունում տեղի ունեցող իրադարձությունների մասին օբյեկտիվ, անաչառ եւ հանգամանալից տեղեկատվություն ընթերցողը ստանում է գերազանցապես «Ազգ», «Գոլոս Արմենիի», «Լրագիր» թերթերից: Անշուշտ, այս գործում «Ազգի», որպես օրաթերթի, դերը չափազանց մեծ է, հաշվի առնելով այն հանգամանքը, որ մեծ է նրա ընթերցողների շրջանակը: Այդ պատճառով էլ «Ազգի» համար ստեղծված ֆինանսական ծանր վիճակը առավել լայն հասարակական ուշադրության է արժանի: Դա պետք է մտահոգի ամբողջ հասարակայնությանը, առաջին հերթին մամուլի աշխատողներին: Այդ փաստը վատ նախադեպ է, եւ կարող է նման վիճակի առջեւ կանգնել մամուլի ցանկացած օրգան (միարկե, ոչ պաշտոնականները): Նման դեպքերում խիստ անհրաժեշտ է պրոֆեսիոնալ համագործակցություն եւ փոխադարձ օգնություն: Ինձ հայտնի չէ, թե «Ազգի» տնօրենության հաղորդագրությունը իր ֆինանսական ծանր վիճակի, հարկային տեսչության կողմից գանձված մեծ տուգանքի եւ դրա առաջ բերած բացասական հետեւանքների մասին ինչպիսի արձագանքներ կունենա մամուլի այլ օրգանների եւ կազմակերպությունների կողմից, սակայն համոզված եմ, որ կոլեգաների բարոյական աջակցությունն այս հարցում խիստ անհրաժեշտ է:

Կարծում եմ, որ անհրաժեշտ է նաեւ թերթի մշտական եւ հիմնական հեղինակների աջակցությունը: Գտնում եմ, որ գոնե մեկ տարով նրանք կարող են որոշ նյութեր եւ հոդվածներ անվճար տրամադրել խմբագրությանը (կամավոր հրաժարվել հոնորարից, այն փոխանցելով թերթի օգնության ֆոնդին): Պետք է ցուցաբերել միասնական մտահոգություն, որպեսզի թերթը նորից ոտքի կանգնի, կարողանա վերականգնել նախկին տպաքանակը եւ իջեցնել գինը հօգուտ նրա հազարավոր ընթերցողների:

«Ազգը», որպես բովանդակալից եւ պրոֆեսիոնալ բարձր մակարդակի թերթ, պետք է մատչելի լինի ավելի լայն հասարակայնության համար: Նման թերթերից մեծ թվով ընթերցողների զրկվելը պետք է դիտել որպես գաղափարական եւ մշակութային մեծ կորուստ:

«Ազգը» պետք է մնա ազգի մատչելի եւ ցանկալի թերթը:

[illegible]

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

միջազգային

Իսրայելի վարչապետ Յիցխակ Ռաբինին սպանող Յիգալ Ամիրը հարցաքննության ժամանակ հայտարարել է, թե Ռաբինը երկիրը դեպի կործանում էր տանում. «Մի՞թե դուք բոլորդ կուրացել եք, չէք տեսնում, ամբողջ երկիրը արաբների իշխանության տակ կհայտնվի», ասել է նա: Յիգալ Ամիրին հետաքննության ժամանակ հարցրել են, թե ինչպես էր նա ծրագ-

լահը իրոք այդ ժամանակ գաղտնի բանակցություններ էր վարում Իսրայելի հետ, որոնք նրա մահից հետո խզվեցին: Սակայն հենց Աբդուլլահի թոռ Հուսեյն թագավորը դարձավ արաբական առաջին միապետը, որ հաշտություն կնքեց հրեական պետության հետ: Յիգալ Ամիրի դեպքում էլ բախտը չար կատակ է խաղացել: Վարչապետ Ռաբինը շատ դժվարությամբ էր զիջումների գնում եւ դժ-

առաջնորդները գիտենալով, որ Շիմոն Պերեսը Իսրայելի այն քաղաքական գործիչն է, որից առավելագույն զիջումներ կարող են ստանալ, եւ որ հաջորդ տարվա ընթացքում եւ Իսրայելում, եւ ԱՄՆ-ում ընտրություններ պետք է տեղի ունենան, որոնց արդյունքում այդ երկրներում, առանձնապես Իսրայելում, իշխանության գլուխ արաբների նկատմամբ շատ ավելի կոշտ դիրքորոշում

դավի նախագահի պաշտոնի աննախադեպ ընկնանում Թել Ավիվի նախկին քաղաքագլուխ, պաշտոնաթող բրիգադային գեներալ Շլոմո Լահաթն է: Հաջողվել է համաձայնության գալ նաեւ այն մասին, որ Եգիպտոսի ղեկավարությունն առաջիկա տարվա ընթացքում գոնե կհրաժարվի «Միջուկային զենքի չտարածման» կոնվենցիան Իսրայելի կողմից անմիջա-

ՄԵՐՁԱՎՈՐ ԱՐԵՎԵԼՔ

Շիմոն Պերեսը վստահ է խաղաղության գործընթացին

րել հեռանալ սպանության վայրից: Նա պատասխանել է, թե փախչելու մտադրություն չի ունեցել եւ պատրաստ է մեռնել, միայն թե կանգնեցնի պաղեստինցիներին Հորդանանի Արեւմտյան ափի եւ ընդհանրապես արաբներին գրավյալ տարածքների հանձնումը: Երբ Յիգալ Ամիրը ավելի հաջախանոր լիներ պատմությանը, կիմանար, որ ահաբեկչությունների կազմակերպիչներն ու իրագործողները համարյա երբեք չեն հասնում իրենց նպատակներին, այլ շատ անգամ հակառակն է ստացվում: Նարոդնիկները, որոնք սպանեցին Ալեքսանդր 2-րդ ցարին, Ռուսաստանի ազատագրումն էին երազում, սակայն հակառակը տեղի ունեցավ: Լորիս Մելիքովի սահմանադրական ծրագրերը այդ սպանության պատճառով չիրագործվեցին: Դրա փոխարեն, ընդհակառակը, ցարական ինքնակալությունն ուժեղացավ: Ջոն Բութը սպանելով ԱՄՆ-ի նախագահ Լինկոլնին, ուզում էր օգնել հարավաս Հարավին եւ փրկել Ամերիկան «Լինկոլնի բռնակալությունից»: Սակայն Լինկոլնի մահը չփոխեց հյուսիսայինների կողմից արդեն շահած պատերազմի ընթացքը: Ռոբերտ Քենեդուն սպանող Սիրհան Բիշարա Սիրհանը ատում էր հրեական պետությունը եւ չէր ցանկանում, որ [illegible] հրեամետ նախագահ դա, սակայն ճակատագրի հեգնանքով «Դատաստանի օրվա» պատերազմի ժամանակ նախագահ Նիքսոնը վճռականորեն պաշտպանեց Իսրայելին: Անվար Սադաթի սպանությունը չհանգեցրեց եգիպտա-իսրայելական հաշտության պայմանագրի չեղյալ հայտարարմանը, Վաշինգտոնի եւ Կահիրեի կապը չթուլացրեց, մահմեդական ընդդիմությունը Եգիպտոսում իշխանության գլուխ չբերեց: 1951 թ. Երուսաղեմում մի պաղեստինցու ձեռքով, որը երկյուղում էր, թե Աբդալլահը կներծենա Թել Ավիվին, սպանվեց Հորդանանի Աբդուլլահ թագավորը: Աբդուլ-

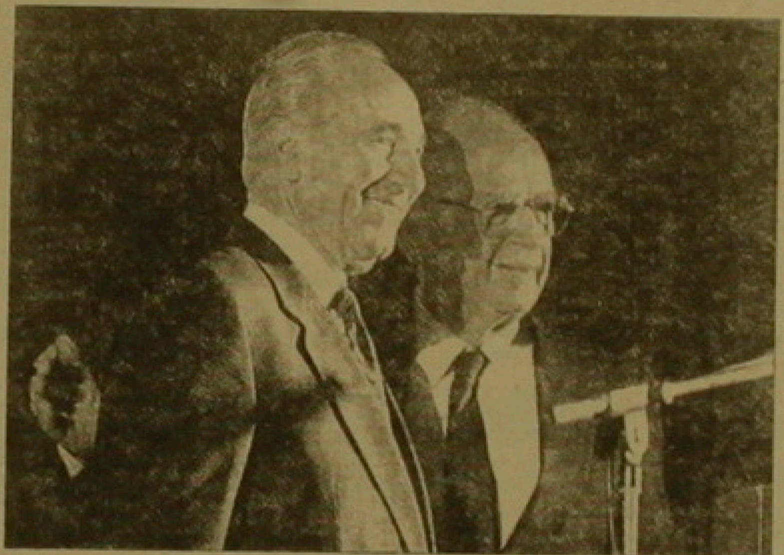

վարությամբ էր համաձայնում բանակցություններ վարող իր արտգործնախարար Շիմոն Պերեսի առաջարկած զիջումներին: Արաբ ղեկավարները գիտեին, որ համոզելով Շիմոն Պերեսին, միեւնույնն է, վերջ ի վերջո Ռաբինի հետ են գործ ունենալու, որն անընդհատ «անվտանգություն» բառն է արտասանել: Նա այնքան էր կրկնել այդ բառը բանակցությունների ժամանակ, որ պաղեստինցիների ղեկավար Յասեր Արաֆաթը հաճախ է համբերությունից դուրս եկել եւ ինքն էլ է սկսել հեգնական առոգանությամբ «անվտանգություն» բառն արտասանել:

Հիմա վիճակն այլ է: Վարչապետ Շիմոն Պերեսի գլխին այլեւս չկա նրա «սիրելի թշնամին», նրա հավիտյան մրցակիցը Յիցխակ Ռաբինը: Հայտնի չէ, թե Իսրայելի նոր վարչապետը ինչ զիջումների կարող է գնալ:

Յիցխակ Ռաբինի մահվան սգո ժամանակաշրջանն անցնելուց հետո Շիմոն Պերեսն անմիջապես գործի է անցել: Նա լի է խաղաղության գործընթացը առաջ տանելու վճռականությամբ, եւ արաբական

ունեցող քաղաքական գործիչներ կարող են գալ, կշտապեն առավելագույն տարածքային եւ այլ զիջումներ ստանալով Իսրայելի հետ հաշտության պայմանագիր կնքել:

Անցյալ շաբաթվա վերջում վարչապետ Շիմոն Պերեսը Կահիրե էր ժամանել: Առաջինը Կահիրե էր բերել նրա զրահապատ «Կադիլլակ» ավտոմեքենան: Շիմոն Պերեսի հանդիպումը Եգիպտոսի նախագահ Հոսնի Մուբարաքի եւ արտգործնախարար Ամր Մուսայի հետ երեք չի լուծել, սակայն թույլ է տվել օրակարգից գոնե ժամանակավորապես իսրայելա-եգիպտական հարաբերությունները մթագնող մի շարք խնդիրներ հանել: Դրանցից մեկը 1956-ին Սինայի թերակղզում պատերազմական գործողությունների ժամանակ իսրայելցիների կողմից արաբ ռազմագերիներին գնդակահարելու պատմությունն է: Շիմոն Պերեսը խոստացել է այդ գործի հանգամանքները անկախ փաստաթղթերի հիման վրա ուսումնասիրելու համար հանձնաժողով ստեղծել, որի ղեկավարը պաշտոնաթող գեներալ պետք է լինի: Այդ հանձնաժո-

պես ստորագրելու պայմանից: Կհրաժարվի առնվազն մեկ տարով, սակայն, ընդհանրապես ասած, պետք է հրաժարվի այնքան ժամանակ, մինչեւ որ Մերձավոր Արեւելքում համապարփակ խաղաղություն հաստատվի, այսինքն մինչեւ որ Սիրիայի հետ հաշտության պայմանագիր ստորագրվի: Ինչ վերաբերում է Սիրիային, ապա Շիմոն Պերեսն ասել է, թե եգիպտացիները իսրայելա-սիրիական հարաբերություններում ցանկացել են միջնորդի դեր կատարել: Այս շաբաթվա ընթացքում Հոսնի Մուբարաքի եւ Սիրիայի նախագահ Հաֆեզ Ասադի միջեւ հանդիպում է տեղի ունենալու: Եգիպտոսի նախագահը խոստացել է առավելագույն ջանքեր գործադրել, որպեսզի իսրայելա-սիրիական բանակցությունները վերսկսվեն: Սիրիայի հետ ունենալիք Իսրայելի առագա սահմանի հարցում եւ ամերիկյան, եւ իսրայելական, եւ եգիպտական դիվանագետները, ինչպես ասում են, «զգուշավոր լավատեսություն» են արտահայտել: Իսրայելը չի հրաժարվել Գոլանի բարձունքների վրա «կանխազգուշացման» կայանի տեղադրման պահանջից եւ պնդում է, որ զինվորական մասնագետների միջեւ բանակցությունները վերսկսվեն, ընդ որում այդ բանակցությունների մասնակիցների կարգը բարձրացվի:

Իսրայելի եւ Եգիպտոսի միջեւ առեւտրատնտեսական կապերի ընդլայնման համաձայնություն է ձեռք բերվել:

Իսրայելի վարչապետ Շիմոն Պերեսն այժմ գտնվում է Միացյալ Նահանգներում, որտեղ բանակցություններ պետք է վարի ԱՄՆ-ի նախագահի հետ: Սպասվում է, որ այդ բանակցություններում զգալի տեղ կզբաղեցնի Սիրիան, եւ որ ԱՄՆ-ի նախագահը պետքարտուղար Ուորեն Քրիստոֆերին Մերձավոր Արեւելքի հարցով զբաղվելու հանձնարարություն կտա:

ԳՐԻԳՈՐ ԼՈՒՆ-ՏԵՐՅԱՆ

ՀԵՏԱԽՈՒԶՈՒԹՅՈՒՆ

ՊԱԿ-ը 73 միլիարդի ծախս էր պարտադրել ամերիկացիներին

Հմտորեն օգտագործելով կրկնակի, այսինքն երկու կողմերին ծառայող գործակալներին, ԽՍՀՄ ՊԱԿ-ը կարողացել է ամերիկացիներին դրդել մշակելու եւ արտադրելու F-22 նորագույն կործանիչներ, քանի որ նախագահ Բուշի վարչակազմը կուրորեն վստահում էր ԿՀՎ-ի հաղորդումներին: Դրա հետեւանքով ամերիկացի հարկատուները վճարել են, ըստ «Նյու Յորք թայմզ» թերթի հաշվարկների, տասնյակ միլիարդավոր դոլարներ: Իսկ «Թայմ» հանդեսը ճշգրտում է այդ թիվը. 73 մլրդ դոլար: ԿՀՎ-ի նոր տնօրեն Ջոն Դեյչը այս ամբողջ պատմությունն անվանում է «անթույլատրելի վրիպում տարրական հետախուզական պրակտիկայում»: Նա պատժել է ԿՀՎ-ի 7 ղեկավար աշխատակիցների: Նրանցից 6-ն արդեն չեն աշխատում ԿՀՎ-ում, իսկ 7-րդի պաշտոնն իջեցվել է:

Ինչպես գրում է «Թայմ» հանդեսը, «սառը պատերազմի» ժամանակաշրջանում ԿՀՎ-ն դարձել էր ապատեղեկատվության վարպետ: Վարչությունն այնքան լավ էր կատարում այդ գործը, որ ՊԱԿ-ի բազմաթիվ սպաներ պաշտոնի բարձրացումներ ստացան այդ գաղտնիքների շնորհիվ, որ ԿՀՎ-ի կրկնակի գործակալները նրանց էին փոխանցում ապատեղեկատվության հետ մեկտեղ: Սակայն ՊԱԿ-ի խաբված գործակալները, հանդեսի կարծիքով, բավական լավ աշխատողներ են եղել, եւ Մոսկվան «սկսել է այդ խաղերը խաղալ նույնքան հաջողությամբ, որով եւ հերթական սկանդալն է հարուցել ԿՀՎ-ում»:

Հանդեսը նշում է, որ 80-ական թթ. վերջերին եւ 90-ական թթ. սկզբներին ԱՄՆ-ի նախագահները կարեւորագույն վճիռներ էին կայացնում ՊԱԿ-ի անուղղակի թելադրանքով: Համենայն դեպս, այս պնդումն է անում ԿՀՎ-ի նոր տնօրեն Ջոն Դեյչը, որը հեռացրել է վարչության նախկին վերնախավին, ամենուրեք տեղավորել իր մարդկանց եւ այժմ իր գործողությունների համար սպասում է կոնգրեսի հավանությանը:

Հայտնի կրկնակի լրտես Օլդրիչ Էյմսը մերկացվեց 1994 թ.-ին, ԿՀՎ-ում, նախքան այդ, ոչ ոք որեւէ բան չգիտեր մոսկովյան կրկնակի գործակալների գոյության մասին:

Ինչպես պնդում է Ջոն Դեյչը, կրկնակի գործակալները ԿՀՎ-ին մատուցել են այնպիսի տեղեկություններ, որոնցում խիստ ուռճացված են եղել խորհրդային ինքնաթիռների, հրթիռների եւ ռազմանավերի հնարավորությունները: Ամերիկացիներին մնում էր միայն 73 մլրդ դոլար (կամ ավելի շատ) ծախսել եւ ստեղծել F-22 նոր կործանիչ: Խոսքը «Սթելս» տիպի ռազմօդանավի մասին է, որին ռադարները չեն որսում, ահարկու եւ անտեսանելի կործանիչի մասին, որի համար որեւէ խոչընդոտ չկա:

Բայց ահա եկավ 1995 թ.-ը: Արդեն ձերբակալված եւ ցմահ բանտարկության է դատապարտված ռուսական վտանգավոր լրտես Օլդրիչ Էյմսը: ԱՄՆ-ի նախագահը, փառք աստծո, դադարել է խաղալիք լինել ՊԱԿ-ի ձեռքին, որն արդեն գոյություն չունի: Ներկայումս ինքն է վճիռներ կայացնում ԱՄՆ-ի կոնգրեսն առանց Մոսկվայի ապատեղեկատվության եւ Ջոն Դեյչի (ԱՄՆ-ի այն ժամանակվա պաշտպանության փոխնախարարի) կտրական կարծիքին հակառակ: Կոնգրեսը որոշում է միջոցներ հատկացնել «Սթելս» տիպի եւս 20 ռազմօդանավերի կառուցման համար, չնայած այն բանին, որ արդեն կառուցված 20 մեքենաները փաստորեն անգործ են, նկատի ունենալով «սառը պատերազմին» հաջորդած դարաշրջանի զինված հակամարտությունների բնույթը:

«Պենտագոնի» պաշտոնական անձինք կասկածում են, թե իրենց կհաջողվի պարզել ԿՀՎ-ի սխալ հաղորդումների հետեւանքով անմտորեն ծախսված միլիարդների ստույգ չափը, գրում է «Թայմ» հանդեսը: Պաշտպանության նախարարությունը ավելորդ սպառազինությունների համար դրամ է վատնում մեծ մասամբ վարչակազմի եւ օրենսդիրների գործարքների, տարբեր զորատեսակների եւ զենք արտադրող լոբբիի մրցակցության պատճառով»:

ԿՀՎ-ի նախկին պետեր Ուեբստերը, Գեյթսը եւ Վուլսին ցասումնալի ֆաքսեր են ուղարկել Դեյչին, մերժելով իրենց մեղսակցությունը ԿՀՎ-ի ապատեղեկատվության հետ կապված պատմությանը: Ոչ ոք չի շտապում վերականգնել արդարությունը: Առջեւում դաժան ընտրություններ են, իսկ շռայլված միլիարդավոր դոլարներն այդպես էլ հնարավոր չի լինի որեւէ այլ նպատակով օգտագործել:

«ԻԶՎԵՍՏԻԱ»

Վանա լճի հրեշը շրջանի հետամնացությունն է

Վե... շրջանում Վանա լճի հրեշի մասին թուրքական մամուլում հանդիպում են բազմաթիվ իրարամերժ հոդվածներ եւ հրապարակումներ: Հեղինակների մի մասը հրեշի գոյությանը մոտենում է որպես գիտական լուրջ խնդրի եւ հակված է գտնելու դրա վերլուծության բանալին, մի մասն էլ այն համարում է հիվանդ երեւակայության արդյունք եւ անլուրջ մարդկանց ստեղծագործություն: Իսկ քաղաքագետներից ու տնտեսագետներից շատերը գտնում են, որ Վանա լճի հրեշը նույնինքը շրջանի հետամնացությունն է, գործազրկությունը, դպրոցների պակասը, մշակույթի օջախների բացակայությունը եւ նույնիսկ ահաբեկչությունն ու բազմաթիվ այլ սոցիալ-քաղաքական հիմնահարցեր: Առասպել է, թե ճշմարտություն, բայց խնդիրը այն աստիճան վրդովեց Թուրքիայի ներքին անդորրը, որ պատգամավորներից ոմանք հարցը Մեջլիսի նստաշրջաններից մեկում քննարկելու պահանջով դիմեցին Թուրքիայի Ազգային մեծ ժողովի Գերագույն խորհրդին:

Ինչպես նշում է «Ջումհուրիյեթ» օրաթերթը, Վանա լճի հրեշի համբավը դուրս է եկել պետության սահմաններից, եւ նրա գոյության մասին այժմ

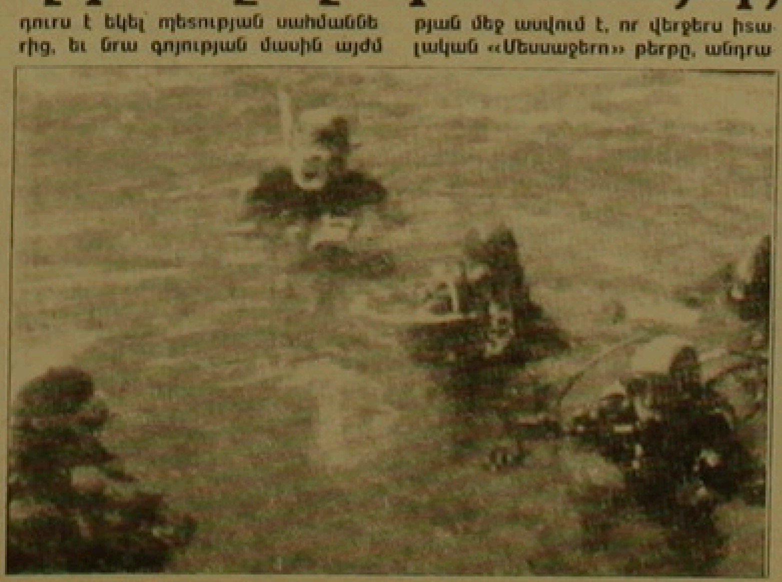

վիճաբանություններ են գնում նաեւ արտասահմանյան երկրներում: Թերթում հրապարակված մի տեղեկության մեջ ավելացվում է, որ վերջերս իտալական «Մեսսաջերո» թերթը, անդրադառնալով խնդրո առարկային, գրել է. «Վանա լճի հրեշը Շոտլանդիայի Լոխ լճում գոյություն ունեցող Նեսսի հրեշի քրոջ որդին է»: Թերթը տպագրել է նաեւ Նեսսիի «պատկերը»: Թերթը հրեշի վերաբերյալ Վանի փոխնահանգապետ Բեսքամի Ալխանիի պարզաբանումներին զգալի տեղ հատկացնելու հետ մեկտեղ նշում է. «Վանա լճի հրեշի գլուխը ծածկված է սեւ, խիտ մազերով: Հրեշի հասակը 7-8 մետր է եւ նման է դինոզավրի»:

Այնուհետեւ Վանա լճի եւ շրջակայքի վերաբերյալ տեղեկություններ հաղորդելով թուրքական զբոսաշրջությանը նպաստ բերող «Մեսսաջերոն» ավելացրել է. «Թուրքերը գիտեն կատակի արժեքը, բայց հրեշի հարցով Մեջլիսում քննարկումներ սկսելը կատակի հետ որեւէ առնչություն ունենալ չի կարող»:

Վերջում «Ջումհուրիյեթը» տեղեկացնում է, որ հրեշի գոյության մասին տարածված լուրերի կապակցությամբ Վան եկած ջրասուզակներ, փորձարարներ եւ ջրասուզորդի ֆեդերացիան ներկայացնող 10 լավագույն մարզիկներ Վանա լճում սկսեցին որոնման աշխատանքները: Բայց երկարատեւ որոնումներից հետո հայտնաբերեցին միայն շիշ եւ պատռված ուռկաններ:

digitised by A.R.A.R.@

Մշակույթ

– Սունդուկյան թատրոնը լուծարվեց, ո՞րն է դրա գլխավոր պատճառը:

– Հիմնական պատճառն այն ստեղծագործական անկումն է, որ թատրոնն ապրեց վերջին տարիներին հատկապես: Սա միայն իմ կարծիքը չէ. մշակույթի նախարարության ընդլայնված կոլեգիայի նիստում թատրոնի հանրապետությունում ճանաչված դեմքերն այդ համաձայնեցին, արձանագրվեց: Արվեստագետներն նույնիսկ ենթադրում էին նախարարությանը այսման տարիներ հարցը լուծելու համար: Փակել չի նշանակում, թե թատրոնն այլեւս գո- հենց ակադեմիական թատրոնում աշխատողների մեջ:

– **Դուք առաջարկո՞ւմ էք ղեկավարել Աբելյան թատրոնը:**

– Մինչեւ փետրվարի 10-ը, այո:

– **Դրանից հետո ի՞նչ պիտի լինի թատրոնի ճակատագիրը:**

– Դա իմ ամենացավոտ հարցերից է: Մի քանի տարբերակներ կան: Կրկնումների խմբի առումով:

– **Իսկ երբ խումբը առանց, որ Դուք պիտի ղեկավարեք:**

– Խումբն արդեն գիտի, որ դա անհնար է: Հնարավոր չէ Սունդուկյան թատրոնը համատեղել այլ թատրոնի հետ: Այդ հարց է, որ իմ հարա- իրենց բառերով ասած՝ «Սունդուկյան թատրոնի ֆիլիալը»:

– Վերջին ընդունումը մի քիչ կոպիտ է: Ոչ մի դեպքում «ֆիլիալ» չի դառնա, բայց ինստիտուտը պիտի դառնա այն օջախը, որը կաղավի բոլոր թատրոններին: Վերջին տարիների մեր շրջանավարտների մեծ մասը թատրոնում չէ: Սա սխալ է: Երբ ուսման տարիներին նրանք սեփական կամերի մեջ լինեին թատրոնի հետ, համոզված եմ, շատերը թատրոն կգնային: Մյուս հարցի մասին, թե իմ ուսպայրությունից դուրս կգնա ինստիտուտը առանց, երբ դա մի դպրոց, որ զգամ, թե միասնա-

Ծանր խաչ

Լուծարված թատրոնը ակադեմիական կդառնա՞

Արդեն տեղեկացրել ենք, որ Սունդուկյան թատրոնը նախարարության հրամանով լուծարվել է, եւ փետրվարից այդ թատրոնի հիմքի վրա կձեւավորվի նոր թատրոն, որի տնօրեն է նշանակվել Վանաձորի Աբելյան թատրոնի գեղարվեստական ղեկավար, գլխավոր ռեժիսոր, թատերական արվեստի ինստիտուտի ռեկտոր, ԱԺ պատգամավոր Վահե Շահվերդյանը: «Լուծարեցին.-ցե՞լ է, թե՞ գործարան», դժգոհում է Սունդուկյան թատրոնի դերասան Վլադիմիր Աբաջյանը: Եվ ոչ միայն նա... «Ինձ հետաքրքրում է նաեւ հանդիսատեսի կարծիքը՝ ինչո՞ւ չի ուզենար տեսնել Սունդուկյան թատրոնը», ասում է նորընտիր տնօրենը եւ վստահեցնում, թե մինչեւ փետրվար ուսադիր պիտի լսի բոլորի հետաքրքիր առաջարկությունները: Մեր զրույցը նրա հետ, կարծում ենք, շատերին կհետաքրքրի:

յություն չունի, վերջացավ, այլ ընդհանրապես փակել նորը բացելու նպատակով:

– **Թատրոնն այս տարի նոր «Էդմոնդ Քին» բեմադրություն ներկայացրեց (որը տարան նաեւ ԱՄՆ), «ստեղծագործական անկում» ձեւակերպման հետ կարող են չհամաձայնել:**

– Ամերիկա տանելու վերաբերյալ ոչինչ չեմ կարող ասել, որովհետեւ ներկայացումը բարձրարժեք է, իսկ երբ նույնը ներկայացվում է մի քանի դերասանով, արդեն չի կարող իր ասելիքը պահպանել: Այդ ներկայացման առկայությունն անգամ, ցավոք սրտի, չհամոզեց մարդկանց, որ թատրոնն ապրում եւ աշխատում է: Հանդիսատեսը վաղուց մոռացել է այդ թատրոնի մասին:

– **Նախարարության ձեւակերպման մեջ նշված է «լուծարված են վարչական, վարչա-գեղարվեստական, դերասանական կազմը»: Լուծարված թատրոնի աշխատակիցներին հատկացվելու է օգնություն տարեկան աշխատավարձերի չափով: Ի՞նչ կարգով պիտի հավաքվի դերասանական նոր կազմը:**

– Դեռ պատրաստ չեմ պատասխանել, փորձում եմ համարել: Այս երկու ամսում հարցը պիտի ուսումնասիրվի, բայց մի բան հստակ է ու պարզ է. ցանկություն կա, որ այդ թատրոնում հավաքվեն լավագույն ուժերը, նախեւառաջ Սունդուկյան թատրոնի լավագույն ուժերը, անկախ նրանից՝ աշխատում են թատրոնում, թե հեռացել են:

– **Մրցութայի՞ն կարգով պիտի ընտրվեն:**

– Դեռ պարզ չէ, կա նաեւ այդ տարբերակը: Բայց կան արվեստագետներ, որ մրցույթի կարիք չունեն:

– **Սունդուկյան թատրոնից հեռացածները ձեւավորեցին նոր թատերախմբեր: Այդ թատերախմբերը չե՞ն խափանվի:**

– Ընթացքը պիտի լինի այնպես, որ չխափանվեն: Ամեն մեկը մի նոր աշխարհ է հանրապետությունում: Ոչ մեկը, կարծում եմ, չի ուզենա, որ այդ թատերախմբերը խափանվեն:

– **Հենրիկ Հովհաննիսյանը ծայրահեղ կարծիք միջեւ բերեց՝ եւ հանդիսատեսի դիրքերից եմ կցնում, ինձ չի հետաքրքրում քանի թատերախումբ է խափանվում, ուզում եմ տեսնել մեկ դեսակային ակադեմիական (նորմալ) թատրոն, ինչպես լինում է մեկ ակադեմիա: Համակարծի՞ք չե՞ք:**

– Ոչ: 24 տարի ղեկավարել եմ Վանաձորի Աբելյան թատրոնը եւ չեմ կարող ասել, թող խափանվի, միայն թե մեկ թատրոն լինի: Ի վերջո այն թատրոնները, որոնք [illegible] են, աշխատել, մնացածը չէ, որ Սունդուկյան թատրոնն այս վիճակի մեջ է: Պատճառները շատ [illegible]

պաշտպանվել է, ես չեմ կարող հրաժարվել եւ մնացանք այն: Բայց այդ թատրոնը պիտի ունենա իր նոր ղեկավարն անհատականություն:

– **Փաստորեն այն բամբասանքը, թե աբելյանցիները կդառնան սունդուկյանցիներ, անհիմն է:**

– Կա՞ այդպիսի բամբասանք: Գուցե մարդիկ մտածում են այդպես, բայց դա անհնար բան է, մեխանիկորեն աբելյանցիներին սունդուկյանցիներ դարձնելու կարիք բոլորովին չկա: Ես, համենայն դեպս, այդ ցանկությունը չունեմ:

– **Դուք ամենօրյա զբաղվածություն պահանջող մի քանի գործ ունեք. ԱԺ պատգամավոր եք, թատերական արվեստի ինստիտուտի ռեկտոր եւ հիմա մեկ ուրիշ ծանր խնդիր: Ինչպե՞ս պիտի հասցնեք:**

– Նախ ասեմ՝ պատգամավորությունն ամենօրյա գործ չէ: Ներկայացնում եմ գործունեության երկու դուռ՝ ինձ ընտրողների հոգսերը, խնդիրները եւ ... իմ այնտեղ մնալն ես ընկալում եմ հանուն արվեստի, հանուն թատրոնի: Առայժմ ինչպես կլինի, չեմ կարող ասել, որովհետեւ իրոք ծանր է, բայց մի բան պարզ է, որ երբ փետրվարի 10-ից հետո ամեն ինչ լինի այնպես, ինչպես հիմա է նախատեսվում, առաջ ինստիտուտը եւ թատրոնը պիտի լինեն մի օրգանիզմ, ինչպես բազմաթիվ երկրներում, ասենք, Ֆրանսիայում է: Ստատուրգի ազգային թատրոնն ունի իր ազգային թատերական դպրոցը: Մեր ինստիտուտը վերջին տարիներին կտրված է եղել թատերական միջավայրից: Պիտի ունենանք պրոֆեսիոնալ բարձր մակարդակ ունեցող խումբ, որը կարողանա այս խնդիրները լուծել:

– Ձեր ասածներից ստացվում է, որ ինստիտուտը վերակենդանացել է: Բայց կարծես դժգոհ են Ձեր նոր ուսանողներից՝ պատճառաբանելով, թե հոգսերի մեջ՝ կմոռանաք ինստիտուտը: Ինստիտուտը կդառնա,

կան չէ այդ օրգանիզմը, անդամ մեն ընտրության կանենք: Այդ երկու օջախները չափից դուրս կարեւոր են:

– **Իսկ պատգամավորությո՞ւնը:**

– Նույնպես կարեւոր է, բայց ինձնից այդքան ժամանակ չի խլում: ԱԺ-ում մշտական զբաղվածություն չունեմ: Կարող եմ լինել ժամանակավոր քաղաքական գործիչ այնքանով, որքանով այդ գործունեությունը պետք է թատրոնին: Բայց ընդհանրապես քաղաքական գործիչ դառնալ, ես չեմ պատրաստվում:

– **Սոս Սարգսյանը «Ազգում» տպված հարցազրույցում ասում է, թե ճիշտ կլինի, որ Սունդուկյան թատրոնը ղեկավարի սունդուկյանցին:**

– Ի՞նչ է նշանակում սունդուկյանցի եւ ոչսունդուկյանցի: Երբ այս կամ այն անհատը թատրոնին նվիրյալ է եւ իր գործով ապացուցել է, թե պետք է թատրոնին: Սունդուկյանը մեր մայր թատրոնն է, ուրեմն բոլորս ենք այդ թատրոնից: Երկրորդը Սունդուկյանի ակումբներ չեն բխում նրանից, թե դու այդ տարածքում ես աշխատում: Երրորդը ցավոք սրտի, ակամայից եղանք այն դեպքին, երբ սունդուկյանցիներն էր ղեկավարում այդ թատրոնը, եւ կանգնեցինք սխալ փաստի առջեւ:

– **Ձեզ տրված է տնօրենի պաշտոնը: Գեղարվեստական ղեկավար եւ գլխավոր ռեժիսոր հաստիքները «կանե՞ն» հետո:**

– Որոշման մեջ հստակ գրված է «տնօրենական կառավարում»: Նշանակում է, որ արդեն կա մի շարք թատրոններում (Պարոնյան, Պատանի հանդիսատեսի): Սա նշանակում է, որ տնօրենը պիտի լինի արվեստագետ, մանկավարժ, պրոֆեսիոնալ, որը պիտի ղեկավարի թատրոնի բոլոր ոլորտները:

– **Կողքիս չինչի, Դուք միանձնյա՞ բեմադրություններ եք անելու, թե՞ ռեժիսորներ կհրավիրեք նաեւ դրսից:**

– Այս կառավարման ձեւի հիմքը եւ նպատակը հենց դա է, որ միանձնյա բեմադրություններ չարվեն: Ես սահմանել չի լինի, երբ միայն մեկը բեմադրություններ անի: Բացի այդ, կնշանակի կրկնել այն սխալները, որ եղել են:

– **Սպասվում Աբելյան թատրոնի երեւանյան հյուրախաղերի մասին երկու արձագանք եղավ: Ի՞նչ կարծիքի եք հիացմունքով գրված թատերախոսությունների մասին:**

– Ես շնորհակալություն եմ հայտնում հեղինակներին, որոնք փորձել են ընդհանուր պատկերը տալ: Երբ այդ թատերախոսականները լինեին նույնիսկ շատ քննադատական, ես դարձյալ շնորհակալ կլինեի:

– Երբ միայն գովում են, երջանկանալ չե՞ք մտածում:

– Համոզիչ եմ, այո:

ԱՆԱՀԻՏ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԳՐԱԴԱՐԱՆ

Ավետիք Իսահակյան-120 նոր ցուցահանդես

Հայաստանի ազգային գրադարանում Ավետիք Իսահակյանի ծննդյան 120-ամյակին նվիրված ցուցահանդեսն սկսվում է երկերի հատորային եւ այն հազվագյուտ հին հրատարակություններից, որոնք խնամքով պահպանվում են գրադարանում: Այստեղ են հանրահայտ «Աբու Լալա Մահարի» պոեմի 8, «Լիլիթ» պատմվածքի 3 եւ ուրիշ երկերի մի շարք հրատարակությունները: Խ. Աբրահամյանից եւ Հ. Թումանյանից հետո, հավանաբար ամենաշատը գրվել է Իսահակյանի մասին՝ մենագրություններ, հոդվածների ժողովածուներ, հուշեր, բանաստեղծություններ, որոնցով էլ ձեւավորված է «Նրա մասին» խորագրով բաժինը: Ընթերցողները Վարպետի մասին անհրաժեշտ տվյալներ կարող են ստանալ հատկապես «Իսահակյան 100» (1978) եւ Ազգային գրադարանի «Ավետիք Իսահակյան կենսամատենագիտություն» երկհատոր գրքերից:

ՀՐԱՉՅԱ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ

ԱՍՏՂԵՐ

Առասպելական Ֆրենկ Սինատրան 80 տարեկան է

Չնայած իր պատկառելի տարիքին, ամերիկացի աշխարհահռչակ երգիչ Ֆրենկ Սինատրան պահպանել է երբեմնի կեցվածքը, նրա երկնագույն աչքերը գրեթե չեն փոխվել, իսկ ասմունքատար ձայնը զուլալ է ու գեղեցիկ, ինչպես 30-40 տարի առաջ:

Ֆրենսիս Ալբերտ Սինատրան ծնվել է Նյու Ջերսիի նահանգի Հոբոկեն քաղաքում, իտալացի ներգաղթյալների ընտանիքում: Նա ընտանիքի միակ երեխան էր: Հետագայում վերհիշում էր, որ մանկության տարիներին իրեն միայնակ է զգացել, ուզեցել է եղբայր կամ քույր ունենալ: Ֆրենկի մայրը ծանր բնավորություն ուներ եւ փոքրիկին դաստիարակում էր խստությամբ: 1938-ին Ֆրենկը տեղական փոքր ռեստորաններից մեկում սկսեց երգել Ֆրենկի Թրենթ անունով (ի պատիվ հանրաճանաչ հոլիվուդյան ... որը երգիչ էր եղել), բայց ավելի ուշ մոր ճնշմամբ նա սկսեց ելույթ ունենալ իր իսկ անունով, որով նրան ճանաչում եւ սիրում է ողջ աշխարհը:

1940-ական թվականները դարձան նրա վերելքի ու փառքի սկիզբը: Բայց դա հեշտությամբ ձեռք չբերվեց: Պատերազմի տարիներին Սինատրան շրջագայեց ամբողջ Ամերիկայում, միայն մեկական գիշեր կանգ առնելով քաղաքներում, որտեղ համերգներ էր տալիս: Հենց այդ շրջագայությունները նրան բույլ տվեցին դառնալ իսկական պրոֆեսիոնալ երգիչ եւ հայտնի դարձրին ամբողջ երկրում: Սինատրան վերհիշում է, որ դրանք իր կյանքի ամենաերջանիկ եւ ամենադաժան տարիներն էին:

40-ականների վերջերին Սինատրան այնպիսի համբավի արժանացավ, որ այլեւս ոչ մի տեղ չէր կարողանում զերծ մնալ համառ թղթակիցների ուշադրությունից: Նրանցից մեկին նա նույնիսկ ծեծեց, որի համար հայտնվեց դատարանում: Թերթերն անդադար գրում էին Հոլիվուդի ամենագեղեցիկ դերասանուհիներ Ավա Գարդների (նրա հետ նա ամուսնացավ 1961-ին) եւ Լորեն Բեկոլի հետ Ֆրենկի հարաբերությունների, ինչպես նաեւ մաֆիայի հետ նրա կապերի մասին: 50-ական թվականների կեսերին Սինատրան բաժանվեց Գարդներից: Դա ծանր ամուսնություն էր, եւ նա նույնիսկ փորձեց անձնասպան լինել: Բարեբախտաբար, դա չհաջողվեց: 60-ականներին նա բուռն սիրավեպ ունեցավ Միա Ֆերոուի հետ, որն այն ժամանակ դեռ 21-ամյա սկսնակ դերասանուհի էր: Աշխարհով մեկ թղթակիցները 17 ամիս հետապնդում էին Սինատրային եւ նրա ջահել ընկերուհուն: Ֆրենկը հանդարտվեց միայն 1976-ին, երբ 60 տարեկանում ամուսնացավ իր 4-րդ կնոջ՝ Բարբարա Մարքսի հետ, որի հետ ապրում է մինչեւ օրս:

Անձնական կյանքի փայլփլուն ռոմանների այդ բոլոր տարիներին Սինատրան երգեց վիրխարի ժողովրդականությամբ երգեր, որոնք նրա համբավը տարածեցին աշխարհով: ԱՄՆ-ում երգչի հոբելյանի առթիվ թողարկվեց 20 կոմպակտ սկավառակից բաղկացած մի հավաքածու, որի 24 ժամ տեւող ձայնագրություններն ընդգրկում են 1960-1988 թվականների երգերը: Բացի դրանից, ABC հեռուստաընկերությունը հոբելյանի օրը դեկտեմբերի 12-ին, անցկացրեց հատուկ հեռուստահանդես ի պատիվ Ֆրենկ Սինատրայի: Դրան մասնակցում էին Ռոբերտ դե Նիրոն, Շերոն Սթոունը, Թոնի Բենեթը եւ ուրիշ աստղեր, որոնք ցանկացել էին իրենց հարգանքն ու սերն արտահայտել «ամերիկյան լեգենդ» Ֆրենկ Սինատրայի հանդեպ: Ի դեպ, ԱՄՆ-ում վերջերս մեծ երգչի հոբելյանի առթիվ Նենսի Սինատրայի լույս ընծայած գիրքը հենց այդպես էլ կոչվում է. «Ֆրենկ Սինատրա. ամերիկյան լեգենդ»:

«ՍՈԲԵՍԵԴՆԻԿ»

Մայքլը եւ Լիզան խաբել են բոլորին

Ամերիկյան մի շարք հեռուստաընկերությունների ծրագրերում Մայքլ Ջեկսոնի եւ Լիզա Մարի Փրեսլիի ամուսնությունը հորջորջվել է «անվավեր»: Լրագրողների պնդումները հիմնվում են այն տեղեկությունների վրա, որ նրանց գաղտնի ամուսնությունը, նախկին հավաստումներին հակառակ, տեղի է ունեցել ոչ թե Լաս Վեգասում, այլ Դոմինիկյան Հանրապետությունում: Ուստի լաս վեգասցի դատավոր Ալվարես Պերեսի ստորագրությունն ամուսնության վկայագրի վրա համարվում է անօրինական: Այս սենսացիոն տեղեկության կապակցությամբ ամերիկյան մամուլում ավելի ու ավելի հաճախ այն պնդումն է արվում, թե երիտասարդ զույգը պարզապես խաբել է ամբողջ աշխարհին, եւ նրանց ամուսնությունն իրականում կեղծ է:

«ՄԵԳԱՊՈԼԻՍ ԷՔՍՊՐԵՍ»

«ԻՐԻՆԱ» ֆիրման հրավիրում է

■ Հարավենիկյան՝ հոբելյանական, Մակարիոսի շրջագայություններ. Շենգենյան ընկերակցության (Եվրամիության) երկրներ. Իտալիա, Ավստրիա, ԱՄԷ (Դուբայ), Հունաստան:

■ Երկարացրեք ձեր ամառը. Սոչիի առողջարաններ եւ հյուրանոցներ. Կիպրոս, Թունիս, Արգենտինա:

■ 7-օրյա այց Արեւմտյան [illegible]

Սպասում ենք ձեզ. Երեւան, Բաղրամյան պ. 3, 4-րդ հարկ, ժամը 10-17-ը: Հեռ. 56-30-66

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Մարզական

– Եվրոպայի անցյալ տարվա լավագույն ֆուտբոլիստ Խրիստո Ստոյչկովն ասում է, որ առանց «մեծ» բնավորության հնարավոր չէ մեծ ֆուտբոլիստ դառնալ: Կարո՞ղ ես ինքդ քեզ բնութագրել:

– Ստոյչկովը ճիշտ է ասել, որն իմ վրա եմ զգում: Ընկերներիս ասելով՝ շատ համեստ եմ, և դա շատ դեպքերում խանգարում է թե՛ կյանքում, թե՛ ֆուտբոլում: Ինչ խոսք, բնավորության փոխելը շատ դժվար է: Ես գիտեմ, որ ֆուտբոլային առումով դա թերություն է: Այդ առումով աշխատում եմ կերպարանափոխվել, սակայն առայժմ դեռ չի հաջողվում: Առանց առողջական չարության հնարավոր չէ հասկանալ խաղ կազմակերպել, մանավանդ, որ դիմիծոր թիմին իր ետևից տանել է տանի: Գլխավոր թերություններիս թվում կնշեի նաև այն, որ ֆիզիկապես լիովին պատրաստ չեմ մեծ ֆուտբոլի, դակա-վերցնում: Ինչպե՞ս ես վերաբերվում դրան:

– Ինչ խոսք, երազում եմ խաղալ մեր գլխավոր հավաքականում, քանի որ երիտասարդական հավաքականի համեմատ նրան ավելի շատ ուշադրություն է դարձվում: Խոստովանեմ, որ անում եմ դրա համար: Պատանիների հավաքականի հետ երևանյան խաղից առաջ մարզվում էի ազգային հավաքականի հետ: Միայն վերջին օրն իմացա, որ խաղալու եմ երիտասարդական հավաքականում: Բացատրությունն այնպիսին էր, որ այնտեղ ավելի շատ օգտակար կլինեմ: Մարզիչներն էին խոսք մեջ դրում: Լսել եմ, որ այն ժամանակվա երիտասարդական հավաքականի մարզիչ Հովհաննես Զանազանյանը շատ էր ուզում, որ իր մոտ խաղամ:

– **Հավաքականի կազմը, քո կարծիքով, լավագո՞ւյնն էր:**

– Չէի ասի: Կան խաղացողներ, որոնք չպետք է լինեին հավաքականում: Ես դրանց անունները չեմ տա: Սակայն հիմնականում հավասարակշռված էր: Օրինակ, Կիպրոսի հավաքականի հետ արտագնա խաղում միայն Տիգրան Պետրոսյանը 2 անգամ մեն-մենակ մնալով դարպասապահի հետ չկարողացավ գրավել մրցակցի դարպասը: Իսկ Մակեդոնիա–Հայաստան խաղում մենք առջևում էինք 2–0 հաշվով և զիջեցինք 2–3 հաշվով: Այնպես որ, նաև ֆուտբոլային բախտ է պետք: Ի դեպ, «Փյունիկն» էլ բախտի տեսակետից հաջողակ չէ: «Արարատի» հետ հանդիպումներում գրեթե միշտ առավելությունը մեր կողմն է եղել, սակայն չենք կարողացել հաղթել:

– **Ո՞վ է ֆուտբոլային կուռքդ:**

– Յոհան Կրոյֆը, Հայաստանում իմ տեսածներից Խորեն Հովհաննիսյանը, իսկ լավերից Արկադի Անդրեասյանը և այն ժամանակվա «Արարատի» ամբողջ կազմը: Ներկա խաղացողներից ինձ դուր են գալիս Սարգիս Հովսեփյանը, Վարդան Խաչատրյանը, Արթուր Պետրոսյանը:

Երբ Վարդան Մինասյանին բնութագրենք մեկ բառով, ապա վստահաբար կարելի է ասել, որ նա տաղանդավոր խաղացող է և մեր ֆուտբոլային գլխավոր հույսերից մեկը: Նրա ֆուտբոլային գլխավոր «թերությունը» հավանաբար այն է, որ չափից ավելի համեստ է: Վարդան Մինասյանը հանդես է գալիս «Փյունիկում» և կատարում է խաղ կազմակերպողի ֆուտբոլային ամենապատասխանատու դերը: Նա Հայաստանի երիտասարդական հավաքականի ավագն է: Վարդան Մինասյանի հետ իրոք կարելի է մեծ հույսեր կապել և մեր կարծիքով, այսօր էլ նա պատրաստ է հաջողությամբ խաղալ ազգային հավաքականում:

Ներկայացնում ենք ֆուտբոլային ակումբներին և նրանց խաղացողներին

Վարդան Մինասյան

Ծնվել է 1974 թ. հունվարի 5-ին, Երևանում: Հասակն է 176 սմ, քաշը՝ 67 կգ: Առաջին մարզիչը եղել է Խորեն Հովհաննիսյանի եղբայրը՝ Գարիկ Հովհաննիսյանը: 17 տարեկանում «Արարատ-2»-ի կազմում մասնակցել է ԽՍՀՄ 2-րդ խմբի առաջնությանը (1991 թ.): ՀՀ առաջնությունում անցկացրել է 86 խաղ, խփել՝ 15 գնդակ: ՀՀ երիտասարդական հավաքականի կազմում մասնակցել է 8 խաղի: ՀՀ չեմպիոն է (1992 թ.) և երկրորդ մրցանակակիր (1994 թ.): Երեք ամիս առաջ ամուսնացել է: Այս տարի ավարտել է Երևանի ճարտարագիտական համալսարանի էներգետիկայի ֆակուլտետի էլեկտրամատակարարման բաժինը:

– **Աշխարհի առաջնության վիճակահանության արդյունքներն ինչպիսի՞ն են Հայաստանի հավաքականի համար:**

– Համեմատաբար ավելի հարմար, քան «Եվրոպա-96»-ի ընտրական փուլի խմբային մրցաշարում: Չնայած այս անգամ էլ հեշտ չի լինի: Ֆավորիտներն, ինչ խոսք, Գերմանիայի և Պորտուգալիայի հավաքականներն են: Մեր հավաքականի համար դժվար կլինի նաև խաղալ Հյուսիսային Իռլանդիայի հավաքականի հետ, որն անգլիական ոճ է դավանում: Այնուամենայնիվ կարծում եմ, որ աշխարհի առաջնությունում Եվրոպայի առաջնության համեմատ հաջող խաղալու հավանականությունը մեծ է, քանի որ արդեն որոշակի փորձ է ձեռք բերվել: Իսկ մեծ հույսեր տածելու համար անհրաժեշտ է, որ մեր շատ ֆուտբոլիստներ խաղան արտասահմանում կամ թեկուզ Ռուսաստանի առաջնությունում: Օրինակ կարելի է բերել Ուելսի հավաքականին, որի խաղացողների 80 տոկոսը հանդես է գալիս այլ երկրների՝ Գերմանիայի, Անգլիայի, Ռուսաստանի, Թուրքիայի, Իտալիայի և այլնի թիմերում:

– **Ովքե՞ր են Եվրոպայի այս տարվա 5 լավագույն ֆուտբոլիստները:**

– 1. Օվերմարս («Այաքս»), 2. Դել Պիերո («Յուվենտուս»), 3. Կլինսման («Բավարիա»), 4. Հիերո («Ռեալ», Մադրիդ), 5. Մ. Լաուդրուպ («Ռեալ», Մադրիդ):

– **Իսկ Հայաստանի այն երեք ֆուտբոլիստնե՞րը, ովքեր արժանի են «Ազգին խաղի» մրցանակին:**

– 1. Արմեն Գասպարյան («Փյունիկ»), 2. Սեյրան Պողոսյան («Փյունիկ»), 3. Կարեն Գրիգորյան («Երևան»):

– **Ընտանիքիդ մասին ի՞նչ կարող ես ասել:**

– 5 հոգի ենք՝ հայրս, մայրս, մեծ եղբայրս, կինս և ես: Առողջ ենք նորմալ պայմաններում: «Փյունիկում» հնարավոր ամեն ինչ արվում է, որ մեր վիճակը լավանա:

– **Ի՞նչ նպատակներ ունես:**

– Հայաստանում հանդես եկող ամեն մի ֆուտբոլիստ երազում է խաղալ եվրոպական որևէ թիմում: Ես անձամբ շատ կցանկանայի: Երբ ֆուտբոլին նվիրվես, կարող ես շատ բան ստանալ՝ ճանաչում, բարիքներ... Շատ կուզենայի, որ մեր հանրապետությունում ֆուտբոլը դեռևս նույն հովանավորության արժանանա:

– Ապահովության առումով չեմ բողոքում, հարկածներս էլ այն չեն: Կցանկանայի նաև շատ գնդակներ խփել: Չնայած երբ իմ փոխանցումներից գոլ է արձանագրվում, ապա ավելի շատ եմ ոգևորվում: Առավելություններս երևի նրանք են (Վարդան Մինասյանն իր համեստ բնավորության պատճառով դժվարությամբ էր խոսում առավելությունների մասին, որոնք ավելի շատ են, քան թերությունները: Ս. Բ.), որ կարողանում եմ խաղը ընկալել, պաշտպանական ֆունկցիաները վատ չեմ կատարում: Տեխնիկական պատրաստվածության համար չեմ բողոքում, բայց պետք է կատարելագործվեմ: Գլխով խաղի համար էլ դժգոհելու հիմք չկա:

– **Բնավորությունը խոսք քեզ խանգարում է, բայց Հայաստանի երիտասարդական հավաքականի ավագն ես:**

– Այնտեղ մի քիչ ազատ եմ զգում, քանի որ բոլորն իմ հասակակիցներն են: Իսկ «Փյունիկում» ուրիշ է: Այստեղ ամենափոքրը ես եմ և չեմ կարողանում ինչպես ինձ հարկավոր է, դրսևորել, չնայած Խորեն Հովհաննիսյանն ասում է, որ խաղի ժամանակ պետք է միշտ հուշեմ, որպեսզի ինձ համար հեշտ լինի խաղալը: Ես սովորաբար չեմ կարողանում շատ համակերպվել նոր միջավայրին:

– **Երբ քեզ հրավիրեն ազգային հավաքական, փորձիր այդ խնդիրները քեզ համար դարձյալ արգելք կլինեն:**

– Հավաքականի խաղացողներից շատերին ծանոթ եմ: Ավելի շատ ինձ իմ մեջ եմ զգում, քան ուրիշներից: Միշտ աշխատում եմ քիչ սխալներ թույլ տալ և երբ հակառակն է լինում վատ եմ զգում:

– **Մասնագետների կարծիքով, վաղուց պատրաստ ես խաղալ ազգային հավաքականում, սակայն չեն**

Բայց կան նաև խաղացողներ, որոնք պետք է լինեին հավաքականում: Օրինակ, Սեյրան Պողոսյանը «Փյունիկից» և Արթուր Քոչարյանը «Արարատից»:

– **Քո կարծիքով, հավաքականի կիսապաշտպանության գծի լավագույն տարբերակը ո՞րն է, հաշվի առնելով նաև քեզ:**

– Իմ հարցով ձեռնպահ եմ: Մյուսների համար, կարծում եմ, աջից պետք է խաղա Սեյրան Պողոսյանը, կենտրոնում՝ Համլետ Մխիթարյանն ու Արթուր Պետրոսյանը, ձախից՝ Սարգիս Հովհաննիսյանը: Բազմիցս տեսամագնիտոֆոնով դիտել եմ Հովհաննիսյանի խաղը «Լոկոմոտիվում»: Նա համառ և հաջողությամբ մասնակցում է գրոհներին:

– **Հավաքականի խաղաոճի մասին ի՞նչ կասես:**

– Զուտ պաշտպանողական է: Մարզիչները երևի առաջնորդվել են նրանով, որ քիչ գնդակներ բաց թողնեն: Ինձ թվում է՝ դա հաջողվեց, բայց փոխարենը տուժեց հարձակողական գիծը և հավաքականն արդյունավետությամբ աչքի չընկավ: Փաստորեն տակտիկա չկար: Ինչ խոսք, ամբողջ մեղքը չի կարելի բարդել մարզիչների վրա: Երևի չէին ուզում ընկնել Ադրբեջանի վիճակի մեջ, որը Ֆրանսիայի հավաքականին զիջեց 0-10 հաշվով: Բայց մյուս կողմից էլ մեր հավաքականը բախտ ուներ: Իսպանիայի հավաքականին չնայած զիջեցին 0-1 հաշվով, սակայն կարող էին պարտվել ավելի խոշոր հաշվով: Նույնը կարելի է ասել նաև Դանիայի հավաքականի հետ վերջին խաղի մասին, երբ մոլդովյան մամուլի բնութագրմամբ Եվրոպայի չեմպիոնները առնվազն 20 անգամ կարող էին գրավել մեր թիմի դարպասը: Երիտասարդական հավաքականը բախտի տեսակետից հաջողակ էր:

ՍՈՒՐԵՆ ԲԱՂԴԱՍԱՐՅԱՆ

ՄՐՑՈՒՅԹ

Ո՞վ կլինի աշխարհի լավագույն ֆուտբոլիստը

Ֆուտբոլի միջազգային ֆեդերացիան ՖԻՖԱ-ի անդամ երկրների հավաքականների գլխավոր մարզիչների միջև անցկացված ավանդական հարցումների արդյունքներով ա-

Ջանլուկա Վիալլին

մեն տարի որոշում է աշխարհի լավագույն ֆուտբոլիստին: Յուրաքանչյուր մարզիչ, ըստ հերթականության, պետք է նշի 3 լավագույն ֆուտբոլիստների անունները: Հայաստանն այդ մրցույթում ներկայացնում է մեր հանրապետության հավաքականի գլխավոր մարզիչ Սամվել Դարբինյանը:

Ահա աշխարհի լավագույն երեք ֆուտբոլիստների նրա տարբերակը.

1. Ջանլուկա Վիալլի («Յուվենտուս»)
2. Միկայել Լաուդրուպ («Ռեալ», Մադրիդ)
3. Մարկ Օվերմարս («Այաքս»)

Ինչպես նկատում եք, երեքն էլ հարձակվողներ են:

Առիթից օգտվելով Սամվել Դարբինյանին խնդրեցինք իր տարբերակներն առաջարկել նաև մեր թերթի երկու մրցույթների առթիվ: Նրա կարծիքով, ըստ հերթականության, Եվրոպայի 1995 թ. 5 լավագույն ֆուտբոլիստներն են.

1. Ջանլուկա Վիալլի («Յուվենտուս»)
2. Միկայել Լաուդրուպ («Ռեալ», Մադրիդ)
3. Մարկ Օվերմարս («Այաքս»)
4. Յուրգեն Կլինսման («Բավարիա»)
5. Մաթիաս Զամեր («Բորուսիա»)

Իսկ Հայաստանի 1995 թ. «Ազգին խաղացողներն» են.

1. Հարություն Վարդանյան («Շիրակ»)
2. Արթուր Պետրոսյան («Շիրակ»)
3. Սարգիս Հովսեփյան («Փյունիկ»)

ԼՈՒՐԵՐԻ ՀՈՍՔ

Հայաստանի հավաքականը ֆավորիտների շարքը չի դասվում

Ֆրանսպրես գործակալությունը հաղորդել է, որ 1998 թ. Ֆրանսիայում անցկացվելիք ֆուտբոլի աշխարհի առաջնության ընտրական խմբերի վիճակահանության արդյունքում Հայաստանի հավաքականն ընդգրկվել է ուժեղ թիմերի խմբում: Ըստ մասնագետների, խմբի ֆավորիտներն են Գերմանիայի (աշխարհի եռակի չեմպիոն), Հյուսիսային Իռլանդիայի և Պորտուգալիայի հավաքականները: Հյուսիսային Իռլանդիայի ֆուտբոլի ֆեդերացիայի պատասխանատու քարտուղար Դեյվիդ Բոուենը հույս է հայտնել, որ Օ[...]սերի ներկայացուցիչները կկարողանան հաղթահարել ընտրական պատնեշը՝ [...]եցնելով 1994 թ. Եվրոպայի առաջնությունում ԳԴՀ-ի և այս տարվա սեպտեմբերին Պորտուգալիայի հավաքականների հետ Հյուսիսային Իռլանդիայի հավաքականի հաջող խաղերը:

ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ

Ամփոփվում են 1995 թ. մրցաշրջանի արդյունքները

ՀՀ մշակույթի, երիտասարդական հարցերի և սպորտի նախարարության սպորտ վարչության լրատվական կենտրոնում Արմենպրեսի թղթակցին հաղորդեցին, որ ներկայումս ամփոփում են 1995 թվականի մրցաշրջանի արդյունքները: Ազատ ոճի ըմբշամարտում աչքի են ընկել Արտաշատի շրջանի մարզիկ, «Սևան» մարզընկերության ներկայացուցիչ, աշխարհի չեմպիոն և Եվրոպայի առաջնության բրոնզե մեդալակիր Արայիկ Գևորգյանը, նույն շրջանի և մարզընկերության ըմբիշ, ԱՊՀ-ի երկրների առաջին պատանեկան սպարտակիադայի հաղթող, աշխարհի պատանեկան առաջնության արծաթե մեդալակիր Ռուդիկ Մարգարյանը, Եվրոպայի պատանիների չեմպիոն, բանակային Վարդան Մարգարյանը և մի շարք այլ մարզիկներ, որոնք Հայաստանը պատվով են ներկայացրել բոլոր միջազգային մրցումներում:

ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ

Սամբոն պահպանում է դիրքերը

1995 թ. մրցաշրջանում սամբո ըմբշամարտի Հայաստանի ներկայացուցիչները իրենց ակտիվում գրանցեցին աշխարհի և Եվրոպայի ոսկե մեդալներ (Հովիկ Մանուկյան, Վանաձոր), Եվրոպայի առաջնության բրոնզե մեդալ (Վահրամ Մելիքյան, Վանաձոր), աշխարհի գավաթի խաղարկման երկրորդ տեղ (Երևանցի բանակային Հարություն Ղարիբյան), ինչպես նաև տարբեր միջազգային մրցումներում նվաճած այլ տեղեր:

ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ

Կարպովը սուպերմրցաշարի հաղթող

Այժմ Աթայում տեղի ունեցած կայծակնային խաղի սուպերմրցաշարում առաջին մրցանակը շահեց ՖԻԴԵ-ի վարկածով աշխարհի չեմպիոն Անատոլի Կարպովը, որը 26 հանդիպումներում վաստակեց 15,5 միավոր:

ՕԼԻՄՊԻԱԴԱ-2004

Բուենոս Այրեսը ընդգրկվել է մրցապայքարում

Միջազգային օլիմպիական կոմիտեն պաշտոնապես հայտարարել է, որ Արգենտինայի մայրաքաղաք Բուենոս Այրեսը գրանցվել է որպես 2004 թվականի օլիմպիական խաղերն ընդունել ցանկացող թեկնածու:

Այսպիսով, Բուենոս Այրեսը միացավ օլիմպիական մայրաքաղաք դառնալու յուրօրինակ մրցապայքարին, որին մասնակցում են շատ ուժեղ թեկնածուներ՝ Հռոմը, Քեյփթաունը և այլ քաղաքներ:

Ինչպես հաղորդում է անգլիական մարզական մամուլը, առայժմ թեկնածուների հնարավորությունների վերաբերյալ դժվար է կանխատեսություն անել, քանի որ որոշիչ դեր կարող է խաղալ ոչ միայն մարզական և կազմակերպչական, այլև մեկ ուրիշ հանգամանք: Որպես օրինակ նշվում են Քեյփթաունը (Աֆրիկայում երբեք օլիմպիադա չի անցկացվել և բացի դրանից, այն կարող է միջազգային խաղաղության խորհրդանիշի դեր խաղալ), Հարավային Ամերիկայի թեկնածուները (այդ մայրցամաքը նույնպես օլիմպիադա երբեք չի ընդունել) և այլն: Հզոր թեկնածու է համարվում 1960 թվականին օլիմպիական խաղերն անցկացրած Հռոմը:

Նշվում է նաև, որ 2004 թվականի օլիմպիադան անցկացնել ցանկացողների թիվը դեռ չի սահմանափակվել: Հայտեր են սպասվում ֆրանսիական Լիլ քաղաքից, Շվեդիայի մայրաքաղաք Ստոկհոլմից և այլն:

ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ

Բաժինը վարում է ՍՈՒՐԵՆ ԲԱՂԴԱՍԱՐՅԱՆԸ

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ
օրվա հետքերով

ԻՐԱՆ

Անվերահսկելի նավթարդյունահանումը աղետի նախանշան

Արեւմտյան նավթային ընկերությունների հետ Ադրբեջանի եւ Ղազախստանի կնքած պայմանագրերը Ռուսաստանի եւ Իրանի դժգոհությունն ու մտահոգությունն են առաջացրել: Երկու երկրների ներկայացուցիչները հայտարարում են, որ հանքավայրերի անվերահսկելի շահագործումը վնաս կարող է հասցնել իրենց շահերին: Այդ երկրները պնդում են, որ սկզբից անհրաժեշտ է նավթի եւ գազի արդյունահանման իրավաբանական հիմքերը ճշտել, հետո նոր միայն այն սկսել: Թեհրանում տեղի ունեցած Կասպից ծովի հարակից նավթի եւ գազի հանույթի հեռանկարներին նվիրված միջազգային կոնֆերանսին մասնակցած գործնականորեն բոլոր պաշտոնական անձինք ու փորձագետներն էլ համաձայնվել են, որ էստ միջոցներ է անհրաժեշտ ձեռնարկել Կասպից ծովի աղտոտման դեմ պայքարելու համար: Նրանք համաձայնվել են նաեւ այն բանին, որ նավթի եւ գազի հանքավայրերը շահագործելու համար իրավաբանական հիմքեր են պետք: Սակայն, նկատի ունենալով այն հանգամանքը, որ 5 մերձկասպյան երկրների շահերը, առանձնապես Կասպից ծովի իրավաբանական կարգավիճակի հարցում, խիստ տարբեր են, համաձայնության գալու համար շատ ժամանակ կպահանջվի: Այնինչ կոնֆերանսում հնչած ելույթները մեկնաբանների մեջ այն տպավորությունն են ստեղծել, թե լարվածությունը տարածաշրջանում կարող է աճել, երբ չձեռնարկվեն էստ միջոցներ: Մասնավորապես, Իրանի պատվիրակությունը հայտարարել է, թե կասպիական պաշարների հանդեպ ունեցած իր իրավունքների ոչ մի ոտնահարում չի հանդուրժի: Իրանի փոխարտգործնախարար Աբաս Մալիքին փակելով կոնֆերանսը ասել է, թե անհրաժեշտության դեպքում Իրանը մտադիր է պաշտպանել իր շահերն ու իրավունքները: Ընդ որում նա նշել է, որ երբ ԽՍՀՄ փլուզումից հետո առաջացած 3 մերձկասպյան պետությունները դժգոհ են Կասպից ծովի այժմ գոյություն ունեցող կարգավիճակից, ապա նրանք պետք է ձգտեն փոխարինել այն այնպիսի նոր կարգավիճակով, որի հետ տարածաշրջանի բոլոր 5 երկրներն էլ համաձայն լինեն: Աբաս Մալիքին նշել է, որ Ադրբեջանի ափին Կասպից ծովի աղտոտվածությունը 16, իսկ Ռուսաստանի ափին 4 անգամ գերազանցում է միջազգային թույլատրելի նորմերը: Իրանի փոխարտգործնախարարը քննադատության է ենթարկել Ադրբեջանի ղեկավարությանը նշելով, որ Բաքվի շրջակայքում օրական 700 հազար խորանարդ մետր աղտոտություն է թափվում Կասպից ծով: Բացի այդ, Ադրբեջանի ափամերձ ջրերում տեղավորված մոտ 400 նավթային հորանցքներից նավթի արտահոսք է տեղի ունենում: Ադրբեջանի եւ Ռուսաստանի քիմիական ձեռնարկությունների արդյունաբերական թափոնների պատճառով իրավիճակը Կասպից ծովում բնապահպանական աղետի եզրին է:

ԳՐԻԳՈՐ ԷՄԻՆ-ՏԵՐՅԱՆ

ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ԲՅՈՒՋԵ

Նախագահ Քլինթոնի հարկային հայտարարագիրը

Վերջերս «Արգումենտի ի ֆակտի» շաբաթաթերթը Ռուսաստանի քաղաքական գործիչներին կոչ արեց ուղարկել իրենց հարկային հայտարարագրերը: Նրանցից ոմանք (Ս. Շախրայը, Ս. Յուշենկովը եւ ուրիշներ) հաղորդեցին իրենց «բավական համեստ» եկամուտների մասին, բայց չգիտես ինչու առանց հարկերի վճարման անդորրագրերի: Այնինչ ընտրողների համար հետաքրքիր կլիներ իմանալ, թե երկրի քաղաքական գործիչները ինչպիսի ավանդ են ներդնում պետության բյուջեում:

Այս առումով կարելի է օրինակ վերցնել ԱՄՆ նախագահ Բիլ Քլինթոնից, որի օգնականները սիրահոժար կերպով թերթին ուղարկեցին նախագահի հարկային հայտարարագիրը «ԱԻՖ»-ի կողմից ընդամենը մեկ շաբաթ անց:

Նախագահ Քլինթոնի հարկային հայտարարագրում ամենից շատ աչքի է զարնում վերին աջ անկյունում արված մակագրությունը. «Անհապաղ հրապարակման համար»: Դրա նպատակն այն է, որպեսզի որեւէ մեկը չմտածի, թե ԱՄՆ նախագահն ինչ-որ բան թաքցնում է:

Եւ այսպես, 1994-95 ֆինանսական տարում Քլինթոնների ընտանիքի համախառն եկամուտը կազմել է 263900 դոլար: Ամերիկյան չափանիշներով դա բավական համեստ գումար է: Այդքան կարող է ստանալ միջակ ընկերության գլխավոր տնօրենը: Ճիշտ է, Քլինթոնների ընտանիքն ապրում է Սպիտակ տանը, որտեղ ամեն ինչ մատուցվում է պետության հաշվին: Քլինթոնների ընդհանուր եկամտից 200 հազարը կազմել է աշխատավարձը: Բացի դրանից, հարկման ենթակա եկամտի մեջ մտել են նաեւ կապիտալի շահաբաժիններն ու տոկոսները, որը լիազորագրով տնօրինում է «Բոստոն Հարբոր Թրաստ» ընկերությունը Բիլ Քլինթոնի նախագահության ընթացքում: Հարկային հայտարարագրում նաեւ նշված են 1912 թ. հիմնված «Հենրի Ջ. Ֆրիմենի հիմնադրամից» տիկին Քլինթոնի ստացած 12 հազար դոլարի շահաբաժիններն ու տոկոսները, որոնք ինքնաբերաբար նախատեսված են ԱՄՆ-ում կառավարող նախագահի տիկնոջ համար: Տիկին Քլինթոնը մտադիր է այդ միջոցները հատկացնել բարեգործական նպատակների: Նախագահը նաեւ կցել է իր 12-ամյա դստեր՝ Չելսիի հայտարարագիրը, որը 911 դոլար հարկ է վճարել 6078 դոլար եկամտից:

Հարկերի վճարման հարցում ամերիկացիները շատ բծախնդիր են: Ֆինանսական տարվա վերջում սովորաբար պարզվում է, որ նախատեսվածից շատ հարկ է վճարված: Բացի դրանից, երկրի հարկային օրենսդրությունը նախատեսում է բազմաթիվ պատճառներ, որոնք թույլ են տալիս հարկերի զեղչում կատարել: Օրինակ, ընտանիքի անդամներից մեկի հիվանդությունը, տան կառուցումը եւ շատ ուրիշ պատճառներ կարող են զեղչ առաջացնել: Հարկային հայտարարագրեր կազմող իրավաբանական ֆիրմաները սովորաբար օրենսդրության մեջ փնտրում են զեղչման տարբեր հնարավորություններ:

1994-95 ֆինանսական տարում Քլինթոնների ընտանիքը վճարել է 55313 դոլար համադաշնային հարկ, որ կազմում է իրենց վաստակի մոտ 20 տոկոսը:

«ԱՐԳՈՒՄԵՆՏԻ Ի ՖԱԿՏԻ»

Դուշանբեում սպանվեց BBC-ի թղթակիցը

Տաջիկստանի մայրաքաղաքում չպարզված հանգամանքներում սպանվել է Տաջիկստանում BBC-ի թղթակցական կետի ղեկավար Մուհիդին Օլիմպուրը: Ինչպես ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ին հայտնել են Տաջիկստանի ներքին գործերի նախարարությունից, թղթակցի դիակը՝ հրազենային վերքերով, դեկտեմբերի 13-ի առավոտյան հայտնաբերել են Դուշանբեի ծայրամասում: Իրավապաշտպան կազմակերպությունների տվյալների համաձայն, 1992 թվականից ի վեր Տաջիկստանում չհայտարարված պատերազմի զոհ են դարձել 30-ից ավելի տաջիկ լրագրողներ:

Կոմունիստները հավակնում են դառնալ իշխող կուսակցություն

ՄՈՍԿՎԱ, 13 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ՓԱՍՏ: Ռուսաստանի կոմունիստական կուսակցության առաջնորդ Գենադի Զյուգանովն ասել է, որ հավաստացած է, թե իր կուսակցությունը կիրակի օրը կայանալիք դումայական ընտրություններում հաղթանակ կտանի: Մոսկվայի Տագանկա թատրոնում անցկացված նախընտրական հավաքի ժամանակ նա նշել է, որ կոմունիստները հավանաբար կհավաքեն ձայների 10-ից մինչեւ 35 տոկոսը, որը կոմկուսին կտա կառավարող կուսակցություն դառնալու հնարավորություն: Զյուգանովն ասել է նաեւ, թե կոմկուսը կոալիցիա կկազմի կոմունիստամետ մյուս երկու ուժերի՝ «Իշխանությունը ժողովրդին» եւ «Ագրարային» կուսակցությունների հետ:

ՀԱՄԱՌՈՏ

Կուբա-Ճապոնիա մերձեցման փորձ

ՏՈԿԻՈ, 13 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ, ՓԱՍՏ: Կուբայի առաջնորդ Ֆիդել Կաստրոն ժամանեց Ճապոնիա, ուր հանդիպումներ է ունենալու երկրի ղեկավարների հետ: 1959 թվականին Կուբայում տեղի ունեցած հեղափոխությունից հետո սրանք երկու երկրների միջեւ բարձր մակարդակի առաջին հանդիպումներն են լինելու: Ճապոնիայի արտգործնախարարության պաշտոնյաները նշել են, որ կուբայական հեղափոխությունից հետո այս երկիր չի այցելել Ճապոնիայի կառավարության եւ ոչ մի անդամ: Ճապոնիայի եւ Կուբայի միջեւ երկկողմ հարաբերությունների հաստատման ու- [illegible] խոչընդոտը Ճապոնիային Կուբայի ունեցած պարտքերն են, որոնք հասնում են 2 մլրդ դոլարի: Կուբան մինչ այժմ ոչ մի վճարում չի կատարել իր պարտքերի դիմաց:

Թուրքերը հանդես բերեցին մոլագարի զգոնություն

Ստամբուլի ափերի մոտ Ղրիմի ծովային նավագնացության «Այվազովսկի» ջերմանավի կատարած կանգառի ժամանակ տեղի ունեցավ աննախադեպ սկանդալ. ուղեւորներից մեկը անզգուշաբար լուսանցույցից դուրս նետեց գարեջրի երկու դատարկ շիշ: Մոլագարի զգոնություն հանդես բերելով, նավահանգստի սանիտարական ծառայությունը խիստ զայրացավ եւ նավապետից պահանջեց 12 հազար դոլլար տուգանք վճարել, այլապես նավը կկալանվեր «Բոսֆորի ջրատարածքի աղտոտման համար»: Հարկադիր պարապուրդը նավի վրա տուգանքից ավելի թանկ կնստեր, ուստի գումարը վճարվեց, իսկ չարաբաստիկ գարեջրաշշերը նույնպես իր պաշտոնն ստացավ: Ջերմանավի նավապետը տխրությամբ վերհիշում է խորհրդային հզոր սեւծովյան նավատորմի ժամանակները, երբ Թուրքիայի իշխանությունները չէին համարձակվում ոչ միայն տուգանք պահանջել, այլեւ առհասարակ ծպտուն հանել Բոսֆորով անցնող նավերի առնչությամբ:

«ՄԵԳԱՊՈԼԻՍ ԷՔՍՊՐԵՍ»

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է
«ՈՒԿՐԱԻՆԱ»
մակնիշի չօգտագործված դաշնամուր:
Տեղեկությունների համար զանգահարել 343167 հեռախոսահամարով

ԹՈՒՐՔԻԱ

Ձեռնհամբույրի լուսանկարը Չիլլերի ընտրարշավի գովազդ

«Հյուրրիյեթ» օրաթերթի մի հրապարակումից (18 նոյեմբեր) տեղեկանում ենք, որ վարչապետ Թանսու Չիլլերը այս լուսանկարը դեկտեմբերի 24-ին կայանալիք Մեջլիսի ընտրությունների նախօրեին ծավալված քարոզչական կամպանիայի ընթացքում օգտագործելու է որպես գովազդային միջոց: Ֆրանսիական Le Canard Enchaine լրագիրը իր «Զիգ-զագ» խորագիրը կրող հումորոս լուրերի բաժնում հրապարակած մի լրատվության մեջ հայտնում է, որ նկարը օգտագործելու թույլտվություն ստանալու համար Թ. Չիլլերը պաշտոնապես դիմել է Ելիսեյան պալատ եւ դրական պատասխան է ստացել: Թերթը գրում է. «Ժակ Շիրակը բնավ թուրքի նման չէ, բայց Թուրքիայում կայանալիք համընդհանուր ընտրություններում նույնպես ձայներ շահելու շանսեր ունի»:

Իսկ Ֆրանսիայի նախագահի գրասենյակի օտարերկրյա մամուլի հետ կապերի հարցերով պատասխանատու Ժերոմ Պնյարը խնդրո առարկայի վերաբերյալ պատասխանելով «Հյուրրիյեթի» թղթակիցների հարցերին, ասել է. «Ելիսեյան պալատ այցելության ընթացքում նախագահ Ժակ Շիրակի ձեռնհամբույրի լուսանկարը հրապարակվել է թե Ֆրանսիայում եւ թե Թուրքիայում, ու այն դարձել է հանրության սեփականությունը: Եւ մեծարգո Չիլլերի կողմից լուսանկարը ընտրական կամպանիայի նպատակով օգտագործելու հարցում անհանգստանալու շարժառիթ չենք գտնում: Երբ մեծարգո վարչապետին օգտակար կլինի, մենք դրանից միայն ուրախ կլինենք»:

Ղազախստանը վերակառուցում է ապագա մայրաքաղաքը

Ղազախստանում այս ամսին տեղի է ունենալու ճարտարապետների միջազգային կոնֆերանս, ուր ներկայացվելու են Ղազախստանի նոր մայրաքաղաքի՝ Ակմոլայի վերակառուցման ու ձեւավորման նախագծեր ու առաջարկություններ: Ինչպես հայտնում է իրանական «Էթելաաթ» օրաթերթը, Ղազախստանի ղեկավարությունը մայրաքաղաքը տեղափոխելը պատճառաբանում է Ալմա Աթայի տեղանքի սեյսմիկ անկայունությամբ եւ Ակմոլայի՝ պետության կենտրոնում գտնվելը, որը հնարավորություն կտա ավելի լավ կառավարել 2 մլն 700 հազ. քառ. կմ տարածությամբ ու բազմազգ բնակչությամբ երկիրը: Սակայն, ինչպես նշում է «Էթելաաթը», լրատվական աղբյուրներից հնչում են այլ կարծիքներ, որ Ղազախստանի ղեկավարությունը մայրաքաղաքը փոխում է ռուսական բնակավայրերի վրա իշխանությունն ուժեղացնելու նպատակով: Ղազախստանում այժմ ապրում են 17 մլն-ից ավելի ռուսներ: Նրանք բնակչության թվով ղազախներից հետո գրավում են երկրորդ տեղը: Ղազախստանի շինարարության նախարարը շատ երկրների մասնագետների հրավիրել է մասնակցելու ապագա մայրաքաղաքի վերափոխմանը: Օտար երկրները կարող են դեսպանատներ կառուցել իրենց ազգային ճարտարապետության ոճին համապատասխան:

Իրանն էլ է այն երկրների թվում, որ հրավիրվել է մասնակցելու Ղազախստանի ապագա մայրաքաղաքի վերակառուցման եւ ձեւավորման աշխատանքներին:

Ըստ «Էթելաաթի», Թուրքիան ամերիկյան բանկերի ֆինանսավորմամբ Ակմոլայում սկսել է կառուցել 24 հարկանի հինգաստղանի մի հյուրանոց:

Ս. Գ.

Հայաստանի ամերիկյան համալսարանի
հատուկ դասընթացների բաժինն

առաջարկում է
խորությամբ եւ լիովին ուսումնասիրել
էլեկտրոնային աղյուսակները եւ տվյալների բազաները:
Ձեր տրամադրության տակ կլինեն այս բնագավառների նորագույն ծրագրերը
Microsoft Excel 5.0 եւ Microsoft Access 2.0:
Երկու ամիս անց դուք կկարողանաք
էլեկտրոնային աղյուսակներում
■ պատրաստել հաշվետվություններ,
■ ստեղծել մոդելներ՝ օգտագործելով բանաձեւեր,
■ պատրաստել դիագրամներ եւ գծապատկերներ:
Տվյալների բազայում
■ ստեղծել աղյուսակներ եւ կապեր տվյալների միջեւ,
■ պատրաստել հաշվետվություններ,
■ գտնել եւ դուրս բերել Ձեզ հետաքրքրող յուրաքանչյուր տեղեկություն:

❑ Դասերին մասնակցելու համար պահանջվում է համակարգչի հետ աշխատելու փորձ:
❑ Դասերը կսկսվեն 1996 թ. հունվարի 8-ից: Դասերը կանցկացվեն շաբաթական երկու անգամ, ժ. 17-19-ը եւ կտեւեն 8 շաբաթ:
❑ Դասընթացի վճարը՝ ամսեկան 50 ամերիկյան դոլարին համարժեք դրամ:
❑ Գրանցման ժամկետը 1995 թ. դեկտեմբերի 5-ից մինչեւ դեկտեմբերի 20-ը, Հայաստանի ամերիկյան համալսարանում, 19-րդ սենյակում:
Շտապեցեք, տեղերը սահմանափակ են: Միայն առաջին 30 դիմորդները կմասնակցեն դասընթացներին:
Այլ տեղեկությունների համար դիմեք ՀԱՀ-ի Հատուկ դասընթացների բաժին, 56 սենյակ, հեռ. 27-16-58:

Անվճար տեղեկություններ Հայաստանում գործող ձեռնարկությունների *առաջարկի* եւ *պահանջարկի* մասին հեռախոսով: Զանգահարել 589167, 581351 «Սփյուռ»:

«Պարբերական» հրատարակչության տպարան, Երեւան 23, Արշակունյաց 2. Գրանցման թիվ 65. Դասիչ 69149. Պատվեր 2006 Տպաքանակը՝ 3000 Ստորագրված է տպագրության 13. 12. 1995 Գինը՝ 75 դրամ

digitised by A.R.A.R.@